

OTDK

*Az ősi távol-keleti vallási tanítások reneszánsza
a posztmodern társadalmakban*

TARTALOMJEGYZÉK

I. FEJEZET: BEVEZETÉS

- 1.1. Kutatói kérdések, hipotézisek, előzetes feltevések
- 1.2. Szakirodalom
- 1.3. Témavázlat

II. FEJEZET: KULTÚRTÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

- 2.1. Az ezotéria (ön)meghatározása
- 2.2. Történelmi áttekintés
 - 2.2.1. Aranykor
 - 2.2.1.1. Az Aranykormítosz
 - 2.2.2. Apokaliptikus kor
 - 2.2.3. Archaikus kor, mágikus kor
 - 2.2.4. Hellenizmus
 - 2.2.4.1. Individualizmus
 - 2.2.4.2. Asztrológia
 - 2.2.4.3. Gnoszticizmus
 - 2.2.5. Középkor
 - 2.2.6. Reneszánsz és kora újkor
 - 2.2.7. XXII.-XIX. század
 - 2.2.8. XIX.-XX. század
 - 2.2.9. New Age és poszt New Age

3. FEJEZET: AZ ARANYKORBA VALÓ VISSZATÉRÉS – UTÓPIA VAGY VALÓSÁG?

- 3.1. Megközelítés a kritika oldaláról
- 3.2. Kereskedelmi ezotéria
- 3.3. Problémafelvetés, hipotézisek, megoldóképletek
 - 3.3.1. Szellemi-lelki válság
 - 3.3.2. Az ok az emberben van, a világ az okozat
 - 3.3.3. Sorsforduló ébredés
 - 3.3.4. Fogyasztói társadalom, konzumerizálódás, globalizáció
 - 3.3.5. Antispiritualitás és kereskedelmi ezotéria
 - 3.3.6. Egyesített elméletek
 - 3.3.7. A felemelkedés kulcsa
- 3.4. Embertípus és jelrendszer
- 3.5. Tudatosság, éberség, jelenlét, megvilágosodás
- 3.6. Párhuzam az ősi keleti vallási tanítások és a fizikai világkép között
- 3.7. Az ezoterika legfontosabb tanításai (az érzések, gondolatok, szeretet, hála, megbocsátás fontossága – tudományos értelmezés)

4. FEJEZET: ÖSSZEGZÉS

5. FÜGGELÉK:

- 5.1. Irodalomjegyzék
- 5.2. Interjú szövege Domján Gáborral, az Agykontroll hazai képviselőjével
- 5.3. Kérdőív

I. FEJEZET

BEVEZETÉS

Témaválasztásunkat az indokolta, hogy igen szoros személyes kapcsolat és érdeklődés fűz minket ehhez a témához, amelyről úgy gondoljuk ismét aktualitását, mondhatni virágkorát éli, talán nagyobb mértékben, mint valaha. Ugyanakkor nem csak, hogy aktuális, de a társadalmat is igen megosztó jelenségről van szó.

Kutatói kérdések, hipotézisek, előzetes feltevések

- Miben rejlik a misztériumok felé fordulás oka korunkban?
- Lehetséges-e a teljes, jelenleg fennálló társadalmi-lelki krízis felszámolása a metafizikai-metafilozófiai szemléletmód megismertetésével és annak elsajátításával?
- Megdönthető-e a posztmodern társadalom berögzült szkepticizmusa a spirituális nézetek iránt?

Keressük a választ arra a kérdésre, hogy miről is szól pontosan a könyvesboltokban egyre több helyet elfoglaló ún. jólétirodalom, mi a közös ezekben az útmutatást nyújtó könyvekben. Mi a kapcsolata a ma emberének ezzel a tudománnyal, és miért oszlik meg ilyen mértékben a róla való vélekedés. Mit mondanak a szkeptikusok, a realisták és a kritikusok, és mivel állnak az ezoterika mellett a hiteles spirituálisok, mesterek és tanítók? Igaz-e, hogy elindult egy olyan folyamat, melynek során az ezotéria területe napjainkban fokozódó ütemben veszíti el hitelességét a kereskedelmi ezotéria térnyerésének köszönhetően?

Szakirodalom

Munkánk során alapoztunk arra a háttértudás-anyagra, amelyre az évek során szert tettünk a jólétirodalom tanulmányozásával, és mondanivalójának elsajátításával. Alapozunk továbbá a mindenki számára ismert és manapság egyre nagyobb népszerűségnek örvendő ezoterikus könyvekre. A magyar szerzők munkáitól (Hamvas Béla, Müller Péter, Varga Csaba, Weöres Sándor, Csattos Ilona) a külföldi irodalomig foglalkozunk olyan írók műveivel akik a titok tanítóinak vallják magukat (Rhonda Byrne), bestseller szerzők írásaival (Eckhart Tolle, Osho), illetve az ezotéria történetét felgöngyölítő tudományos írásokkal is (Umberto Eco).

Témavázlat

Elengedhetetlen a történelemben való visszatekintés az ezoterikus tanok legelső megnyilvánulásáig, mely egészen az archaikus korig nyúlik vissza, kezdve az Aranykor

eszményi egyetemességével, amely egzakt módon láttatta a valóságot egészen a Kr. előtti 600-as évekig bezárólag. Történeti áttekintésünket ugyanakkor, tekintve, hogy az ezoterika gyakorlatilag egyidős az emberiséggel a teljesség igénye nélkül kívánjuk megragadni a mai aspektusból a megértéshez fontos átmeneti korszakokat kiemelve (úgy mint a hellenizmust, középkort és a reneszánszt egészen napjainkig, a New Age koráig bezárólag). Analógiákat vonunk az „Aranykor” és a Kr. előtti 600-as éveket követő „Apokaliptikus kor” vonatkozásai, felfogásai, történelme között. Dolgozatunkban tehát áttekintjük az ezotéria és az okkult tanok több ezer évre visszamenő kultúrtörténetét, vizsgáljuk újra felbukkanásának (18.század vége, 19.század eleje) és fennmaradásának okát, valamint kilátásba helyezünk egy lehetséges jövőképet.

Foglalkozunk a kritikai megközelítéssel, ami a keleti tanításokat tudománytalannak, áltudományoskodásnak tartja, kiindulva abból a legfőbb érvből, hogy képtelenség őket beleilleszteni a hagyományos nyugati vallások rendszerébe, hiszen megfoghatatlanságukból és behatárolhatatlanságukból eredően nem is nevezhetjük őket önálló vallásoknak, a határok ugyanis jóval összerosódottabbak. Véleményük szerint az ezoterika lehetőséget ad arra, hogy a ma embere önkényesen összeválogassa hitét a „vallási piacról”, így térve vissza az individualizmushoz.

Vizsgáljuk az ezoterikus tanítások kapcsolatát és összeegyeztethetőségét a tudománnyal, különösen a kvantumfizika, metafizika területére kiterjedően. Bemutatjuk a modern fizikai világkép és az ősi távol-keleti vallási bölcseségek között meghatározható fontos párhuzamokat és analógiákat.

Foglalkozunk továbbá vallásfilozófiával (kereszténység, kabbala, buddhizmus, taoizmus, stb.), a tudatosság, jelenben élés és megvilágosodás valamint a boldogságkeresés kényes és örökké aktuális témakörével.

Célunk tehát a modern okkult tudományok feltárásával, a mai jólétirodalom bemutatásával, összegzésével egy olyan átfogó kép közvetítése a racionális gondolkodású laikusok számára, amely megtöri az elutasítást valamint a tudománnyal való szembeállítást és új távlatokat nyit a befogadásban és megértésben.

II. FEJEZET

1. Az ezotéria (ön)meghatározása

„Mi az ezotéria? Titkok, mint a szeretet.”¹

Az ezoterika és a spiritualitás történelmének áttekintéséhez először is szükség van a fogalmak pontos meghatározására, illetve a két kifejezés viszonyának letisztázására. Az **ezoterika** szó szinonimájaként használjuk az *ezotéria* vagy *ezoterikus tanok* fogalmakat, melyek a görög „ezoterikosz”, (görögül: *εσωτερική*, azaz *eszóteriké*) szóból származnak, melynek jelentése „belső”, „benső”. Az *ezo* szócska annyit jelent: befelé. „A titkos tanokra használt kifejezés, amelyet csak egy csoport beavatottjai számára ismereteseek, rejtélyes, okkult, rejtett”.² Az ezoterikus tanok titkos tanításokat jelentenek, amely tudás birtoklása a történelem során mindig is egy szűk réteg kiváltsága volt. A fogalom utal az emberek egy belső körére, csoportjára, a kiváltságosokra, valamint az ember befelé, önmaga és saját lelke felé fordulására, annak kiismerésére is. Laikus körökben igen tág értelemben használt fogalom, mindenre ami misztikus, tudománytól távolabb eső, vallási tanokat jelent, megfoghatatlan, vagy irreálisnak minősített. Gyakran használják a spiritualitás szinonimájaként is. A spiritualitás valójában egy összefoglaló kategórianév, a transzcendentális irányzatok, filozófiák, vallási nézetek közös neve. Aki spirituálisnak vallja magát, az egy egyetemes rendezőelvben hisz, és abban, hogy minden egy magasabb erő égisze alatt történik.

Az ezotéria egészen a 18-19. századik rejtett tudományágnak számított, s a beavatottak csak egymás között alkalmazták az ősi tudást, nem volt céljuk az ismereteket alkalmazók körének kibővítése. Ebből a szempontból eltér a hagyományos vallásoktól: nem alkalmaz nyílt „hittérítést”, célja az évszázadok során mindinkább a titokban tartás volt, hogy valóban csak az arra alkalmasak, egy kiválasztott, kiváltságos csoport tagjai lehessenek tisztában tanításaival. Úgy vélték, hogy az igazán nagy dolgok, titkok valamint a legmélyebb és legbölcsebb igazságok nem foghatók fel és érthetők meg mindenki számára, éppen ezért azt gondosan rejtegetni kell, titokban tartani a tömegektől. „*Nemzedékről nemzedékre örökítették, mohón sóvárogtak utána, elvesztették, ellopták, hihetetlen pénzekért adták-vették.*”³ Ugyanakkor „*Az ezotéria eredeti definíciója épp napjainkban veszíti el létjogosultságát. Belső*

¹ Müller Péter egy interjúbán. Írta: Vig György. 2008. 03. 19. Nők Lapja rovat. Letöltve: 2014.03.29.

² Nevill Drury: *A miszticizmus és az ezoterikus tanok lexikona*. Elektra Kiadóház BT. 2002. 80.o.

³ Rhonda Byrne a Titokról, a könyv ajánlójában. (Rhonda Byrne: *A Titok*. Édesvíz Kiadó. Budapest. 2007.)

kört jelent ugyanis. Valójában évezredek óta egy szűk réteg birtokolta ezeket az ismereteket, de ma már bárki számára hozzáférhetőek, ha nyitott rájuk.”⁴

Egyidejűleg felvetődik a kérdés: Ki az, akit spirituális személyként definiálhatunk? Kik a spirituálisok/spiritiszták? Aki elolvas egy ilyen témakörű könyvet, s annak vallja magát az már beavatott? Az ezotéria „csapdáját” az elbizakodottság jelenti: amikor valaki megismerkedik egy új irányzattal, és rájön, hogy ezek valóban működő, alkalmazható mechanizmusok, akkor már a felszínes bepillantáskor olyan meghatározó élménynek éli meg, hogy egyből azt gondolja, megértette az egészet, s beavatott lett. Miközben nem beavatott lett, hanem megrekedt a folyamat egy szintjén: belépő státuszba került, és Magyarországon rengetegen maradnak a belépők szintjén, „mert azt hiszik, hogy ezeket az ősi bölcsességeket elsajátíthatják, például egy hétvégi tanfolyamon, nyári táborban, vagy ha a témáról elolvasnak néhány könyvet.”⁵ A legnagyobb problémát az jelenti, amikor ezekből az emberekből oktató, ezoterikus, életvezetési tanácsadó válik, akik ezáltal csupán egy olyan felszínes tudást képesek csak továbbadni, mint amilyen tudással ők maguk is rendelkeznek.

2. Történelmi áttekintés

AZ ARANYKOR

1. Aranykormítosz

Visszatekintve az időszámításunkat megelőző archaikus esztendők történelmére, a régmúltunk eseménysorozatai között egy nagyon jól érzékelhető választóvonal húzódik meg, melynek határmezsgyéje megközelítőleg a Krisztus előtti hatszázas évekre tehető. Ebben az ún. *tengelykorban*⁶ az emberi történet alakulását egyfajta fátyol leereszkedése szakítja meg, és az a fele, ami felénk néz, egyértelmű; ami azonban amögött dereng, vitatott.⁷

Ezt a mindössze néhány nemzedéket felölelő időszakot érinti több olyan ősi vallási tanító, illetve filozófus élete, kiknek fenoménje grandiózus módon hat ki még a jelen korunkra is. Ekkor élt Itáliában Püthagorasz, Kis-Ázsiában Hérakleitosz, Egyiptomban az utolsó Toth,

⁴ (Részlet egy internetes levelezésből: www.edesviz.hu)

⁵ Tarr Bence László – Izing Klára: Az ezotéria árnyoldalai. 2007.

⁶ Kari Jaspers nevezi így az i. e. 800-200 közötti hat évszázadot, amikor a törzsi társadalmakból az első civilizációk kifejlődtek. Szerinte „akkor jött létre az az ember, akivel mind a mai napig együtt élünk”
Forrás: http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/tudomany_es_ismeretterjesztes/A_magyar_kultura_eselyei/pages/004_gondolkodas.html Letöltve: 2014. 04. 01.

⁷ Hamvas Béla: *Scientia Sacra* (1. kötet). Medio. Budapest. 1995. 6.o. (Továbbiakban: Hamvas. oldalszám.)
Forrás: <http://files.faragoferenc.webnode.hu/200000332-13fab14f70/Hamvas%20B%C3%A9la%20-%20Scientia%20Sacra%201.%20K%C3%B6tet.pdf> Letöltve: 2014. 04. 01.

Iránban az utolsó *Zarathuszttra*⁸, Indiában Buddha, Kínában Lao-ce és Konfu-ce.⁹ Sokan közülük utalnak arra a jelenségre, ami ekkor következett be, mégpedig az emberi tudatot érintően. Püthagoraszt idézve: „A boldogtalanok! Nem látják és nem értik, hogy a jó közvetlenül mellettük van! Kevesen tudják, hogy szerencsétlenségüktől miként szabaduljanak! Mint otromba gombócok gurulnak ide-oda, és örökké számtalan bajjal ütköznek. Születésüktől fogva végzetes zavar üldözi őket mindenütt, hajtja őket fel-alá, és senki sem érti”.¹⁰

Az emberiség létbeni kvalitását afféle agónia lelte és elkezdődött a tudat csorbulása. *Hamvas Béla*¹¹ szerint “eltűnt az érzék, amely a létet és az életet meg tudja különböztetni; és eltűnt az ösztön, amely a létet az életben meg tudja valósítani”.¹² Ez az “elbutulás”, mely hirtelen lesújtott a kor emberére, a lét életté való lefokozódását jelentette.¹³

Az emberiség történelmének legelső Szent Könyve, a *Zend Aveszta*¹⁴ ezt a lét és élet közötti kapcsolatot (korrelációt) sejteti abban a részletében, melyben Dzsamsíd, az őskori király létrehozta Ver birodalmát, melynek közepén kilenc hidat emel.¹⁵ Bár az Aveszta szövegéből nem derül ki, hogy a hidak pontosan mit kötnek össze, a Szent Könyv további töredékei viszont említést tesznek arról, hogy a feltételezett Aranykor végének eljövételével nyolc híd belőlük leomlott. A maradék egynek a neve Csinvat, melyről az Aveszta szerint úgy értesülhetünk, hogy ez a híd köti össze az élők és a holtak birodalmát, és csakis azoknak adatik meg a szabad átjárás, akik a Törvény (Aveszta) szerint éltek. *Hamvas* meggyőződése, hogy “a Csinvat köti össze a látható és láthatatlan világot; az Eget és a Földet; az anyagi és a szellemi teremtet. Ver birodalmát pedig az teszi aranykorrá, hogy a Földet és az Eget kilenc híd köti össze; az, hogy a létnek szabad és sokszoros lejárata van az életbe, és az életnek

⁸ (görögül: Zoroaszter), a legfőbb pap, próféta, akinek a nevéhez az *Zend Aveszta* fűződik. Életének pontos ideje vitatott, de a történeti források szerint kr. e. 628-551 között élt, és a korábbi mazdaizmus vallással összefonódott *zoroasztrizmus* megalapítója volt.

Forrás: <http://terebess.hu/keletkultinfo/lexikon/zarathustra.html> Letöltve: 2014. 04. 04.

⁹ *Hamvas*. 6.o.

¹⁰ U.o. 8.o.

¹¹ Szcientifikus kutató, aki az archaikus tudás egyik őrzője volt. Őrzők alatt jelen esetben olyan szerzőket értünk, akik írásaikban az abszolútumot hozták le az individuum ellenében.

Forrás: <http://jelenletmagazin.blogspot.hu/2011/02/szinay-balazs-hamvas-bela-scientia.html>

Letöltve: 2014. 04. 04.

¹² *Hamvas*. 8.o.

¹³ U.o. 8.

¹⁴ Óiráni nyelven íródott ősi univerzális bölcsességek (*Aveszta: Tudás, Törvény*) enciklopédiája (*Zend: Magyarázat*), amely valószínűleg 21 Könyvből, ún. “Naszkból” állt, melyekből mindössze csak 3 maradt fenn. Ezek *Zarathuszttra* tanításait, az archaikus világ bölcsességét foglalják magukba. Az teljes könyv eredete homályba vész, a legrégebbi alkatrészei idejének végső határát a hollandi vallástörténész Tiele Kr. e. 1000-800-ra teszi. Mások, mint De Harlez és Geldner, az időszámításunkat megelőző VI. sz.-ból kelteznek.

Forrás: <http://mek.niif.hu/00000/00060/html/108/pc010887.html> Letöltve: 2014. 04. 04.

¹⁵ *Hamvas*. 9.o.

szabad és sokszoros feljárata van a létbe.”¹⁶ Az élet úgy állt teljességében, hogy a léttel kiegészülve megteremtette az egészet; egyszóval a látható világ mind egy volt a láthatatlannal. Ez volt az aranykor kvintesszenciája.¹⁷

Az aranykor hagyományainak analogikus módon való tanulmányozása rávilágít arra, hogy Dzsamsíd király alakja teljes mértékben megegyezik más ősi hagyományok meghatározó személyiségeivel; a görög Minosszal, az egyiptomi Menesszel, a hindu Manuval és a kínai Huang-tivel. Ők mind az ősi “Szellem-Ember” megtestesítői. A héber hagyományban ez az ember Ádám alakjaként jelenik meg, és az Avesztában leírt Ver birodalom az Édenkert megfelelője.¹⁸ Buddha az aranykor realitására úgy utal, hogy “a lények mint fénylő csillagok fordulnak befelé”, Konfu-ce pedig a “Nagy Közösség” idejének hívja ezt az érá.¹⁹

Az aranykormítosz tényleges valóságát azzal nyeri el, hogy a Krisztus előtti hatszáz év univerzális karaktereit, mint Buddhát, Lao-cét, Zarathusztrát és további kortársaikat mind az egyetemesség és transzcendencia jegyei hatják át. Mi több, nagyságuk olyan páratlan volt, hogy hozzájuk hasonlót nem látott az emberiség, és ez a tény így még jobban beigazolódik kétezer-hatszáz éves retrospektivitással. Ők az Aranykort valóságnak mondták, ami ma a szcientifikus kutatók számára kétségbevonhatatlan.²⁰

AZ APOKALIPTIKUS KOR

Ami a Krisztus előtti hatszázas évet követi az az apokalipszis kora, melynek jelentése “ítéletszerű kinyilatkoztatás”. Az aranykortól való távolodás az univerzalitás és a teljesség kopása (elmosódása) volt egyúttal, melynek fokozatosan a rendetlenség és a zűrzavar lépett a helyébe. A lét lezárult, törtté vált, és mindössze a földi, anyagi élet maradt.²¹

Miután az emberiség átbillent az apokaliptikus korba, a teljes és boldog lét csupán lehetőséggé degradálódott számára. A lét valódiságának szubsztanciája fellazult, érvényét elvesztette. Alakja eltűnt, csak a lehetősége maradt meg. *Hamvas a Scientia Sacrában*²² a

¹⁶ Hamvas 10-11.o.

¹⁷ U.o. 11.o.

¹⁸ U.o. 10.o.

¹⁹ U.o. 8.o.

²⁰ U.o. 10.o.

²¹ U.o. 12.o.

²² Az emberiség spirituális evolúciójának rendszerező kötete, mely úgy beszél el a világtörténelem szellemtörténetét, hogy közben megtanítja az olvasót látni. Emellett az egyetemes életrendszer működésének kritériumait bontja ki, tematikusan. Hamvas a Scientia Sacraban szó szerint mindent leírt. A Mindenség leírása

következésképpen értekezik erről: “az apokalipszisben minden egész és befejezett forma folyékonnyá válik: ez a folyékonnyá vált forma a lehetőség”. Az ítélet az apokalipszisben így nyeri el a létjogosultságát: a megbomlott, alaktalan élet megoldásra vár, a léttől elszakadva döntés elé van téve, ítélet alatt áll.²³

Az apokaliptikus kor folyamatos elmélyülésével az aranykori egységek hatása és hordereje lefokozódott. Míg az aranykorban az egységek egymás mellett, határok nélküli szintézisben egyesültek, addig az apokaliptikus kor megosztotta, elhatárolta és keretrendszer töredékeibe illesztette őket. Kínában Lao-ce és Konfu-ce, Indiában a szánkhja és Buddha, Tibetben a bön és a buddhizmus, Görögországban Orpheusz és Püthagorasz egységeinek egyetemessége és nyíltsága széttöredezett, lezárult a későbbi Thalész, Parmenidész, Hérakleitosz egyéni filozófiákba való tömörítésével. Az újonnan feltörekvő individuális egység véget vetett az univerzális egységnek, s a lét egyre jobban életté szűkült. Az egyetemes kollektívvá darabolódott és a nép tömeggé oszlott.²⁴ A középpontból elvész az egyetemes lét és a személyes emberi Én kap központi szerepet.²⁵

Az apokaliptikus kor mögött meghúzódó szervezőelv az individuális Én produktuma. Ezzel szemben az aranykorban Hamvas szerint egy ún. “spirituális teremtő aktivitás” volt jelen, amit *logosznak* hívunk. Ezt a logoszt nevezi el tévesen az apokaliptikus ember *princípiumnak* a későbbiekben. A pontatlan megjelölése abból ered, hogy értelmi elvként igyeksenek megragadni a lényegét, miközben ez teljességgel lehetetlen. Az aranykori Hérakleitosz viszont úgy látatja, mint “a lét tüze, amelyben a természet világa ég”. Több őskori hagyományok szemléltetik a logoszt egyaránt olyan különféle jelképeken keresztül, mint például az *Agni*²⁶ a hinduknál, *Atar*²⁷ az irániaknál, *Tezkatlipoka*²⁸ a mexikóiaknál és *háromszög* a zsidó-egyiptomi *hermetikusoknál*^{29, 30}.

alatt pedig azt értjük, hogy teljes egészében leírta az Egészet, elbeszélte azt, hogy mi a valóság és azt is, amit az embernek a valóságról tudnia érdemes. A valóságot pedig nem kell tovább magyarázni. Annak alapvető természete az, hogy amint elkezdik kommentálni, már csak önmagánál kevesebb lehet, míg végül semmi sem marad meg belőle. A magyarázat mindig elrugaszkodik a valóságtól.

Forrás: <http://jelenletmagazin.blogspot.hu/2011/02/szinay-balazs-hamvas-bela-scientia.html>

Letöltve: 2014. 04. 04.

²³ Hamvas. 12-13.o.

²⁴ U.o. 42-43.o.

²⁵ U.o. 43.o.

²⁶ A tűz istene

Forrás: <http://terebess.hu/keletkultinfo/lexikon/agni.html> Letöltve: 2014. 04. 04.

²⁷ A tűz megismerésének, az indoiráni őskor alakja, jelentése: égő, lángoló.

Forrás: <http://terebess.hu/keletkultinfo/tuz.html> Letöltve: 2014. 04. 04.

²⁸ Az négy azték főisten közül az egyik, jelentése “füstölő tűkör”

Forrás: Katona Imre - Ecsedi Csaba: *Mitológiai ábécé*. Gondolat, Budapest 2010. 34.

²⁹ Kr. e. 3. sz. - Kr. u. 3. sz.: keletkezett, zsidó-egyiptomi szinkretizmust tükröző, a platonizmustól is befolyásolt irodalom. Az írásokban gyakran említett *Thoth* istent Hermésszel azonosítják, ő minden tudomány védőistene, a

Mivel a torzítatlan létezést és az egység megnyilvánulását jelképek rendszerében a logosz juttatta érvényre, ezért a kozmogóniát, csillagászatot, orvostudományt, morált, politikát, misztikát, szociológiát és pszichológiát mind ugyanúgy a logosz egyetemlegessége fogta közre, járta át. Így ebből következik, hogy az apokaliptikus ember tudományágai között nem áll fenn elég szoros transzdiszciplinaritás, amely képes lenne egyetemes szinten oly módon áthatni a szakterületeket, akárcsak a logosz. Részekre szabdalva, absztraktnak, elvonatkoztatva, légüres térben leledzenek, és ez gerjeszti korunkban a diszciplínák közötti fennálló zűrzavart. Ugyanis az abnormális részekre való szabdalást kizárólag a logosz oldhatja fel. Hamvas úgy véli, hogy „az orvostudománynak szoros kapcsolatban kell lenni a lélektannal, a lélektannak az anatómiával együtt a fizikával és kémiával, és ennek a morállal, a szociológiával, ennek viszont az életrenddel (táplálkozás, magánélet, nevelés), ennek viszont a metafizikával”.³¹

2. Archaikus, mágikus kor

Varázslás, ráolvasás, jóslás és mágia: mindig is nagy szerepet kaptak az emberiség történetében az archaikus korig visszamenőleg. Ebben a korban még megtalálható az ősi hármas egysége, vagyis ezotéria, tudomány és vallás ebben az időben még megfértek egymás mellett, összefüggésben és harmóniában léteztek. Az ősi természeti népek embere ismerte a magasabb világok működési mechanizmusát, és transzcendentálisan gondolkodott, azaz minden jelenséget és minden okot felülről eredeztetett.³²

3. Hellenizáció

*„Tudja maga, micsoda nagy korszak volt a Krisztus utáni második és harmadik évszázad? Nem a hanyatló birodalom pompája, hanem amiatt, ami ugyanez idő tájt a mediterráneumon virágzott. Rómában a pretoriánusok sorra nyúlták a császáraikat, a Földközi-tenger más vidékein meg Apuleiusnak, az Ízisz-misztériumoknak, a neoplatonizmus vagy a gnózis képében diadalmasan visszatérő **spiritualizmusnak a korszaka virágzott...**”³³*

hieroglifák feltalálóját é nagy varázslót. A világot szó által teremtette, következésképpen a sztoikusok Hermészt a logosszal azonosítják.

Forrás: <http://lexikon.katolikus.hu/H/hermetika.html> Letöltve: 2014. 04. 04.

³⁰ Hamvas. 44.o.

³¹ Hamvas. 44.o.

³² Domokos Áron: A populáris ezotéria és az olvasás piaca. Budapest. 2007. 18.o. (Letöltve: 2014.01.15.)

³³ Umberto Eco: *A Foucault-inga*. Európa Könyvkiadó. 2008.

A hellenizmus a görög kultúra elterjedését jelenti, illetve elemeinek keveredését más kultúrákkal, jelen esetben a rómaival. Korszakában előtérbe került az boldogságkeresés témaköre, melyet a korábbi időszakok helyett – amikor közösségben keresték annak forrását – itt egyre inkább egyéni szinten igyekeztek megvalósítani. Ennek megfelelően a vallás is ennek elérésére irányult. Misztériumvallások jöttek létre, melyek lényege, hogy a titkos szent tudás elvezethet a boldogsághoz, amit azonban csak a beavatottak nyerhetnek el. Az említett misztériumvallások beépülnek a tudomány egyes területeire, de a kereszténységgel továbbra is szemben állnak, ezért ez jelenti az első nagyobb választóvonalat a vallás és az ezotéria között.³⁴

Individualizmus

Az individualizmusra tekinthetünk a hellenizmus következményeképpen, lényege, hogy a kor emberét már a korábbiaknál sokkal kevesebb befolyás érte vallási és polgári szempontból, és a kötöttségek megszűnésével sokkal inkább a személyes igények kaptak teret, először nyílt lehetősége saját vallási nézeteinek kialakítására. Az individualisták nem fogadják el a hagyomány vagy a vallás jelentette kötött moralitást sem mint az egyéni választás lehetséges korlátait.³⁵ Az individualizmus korában a misztériumok felé fordulás oka teljes mértékben összeegyeztethető a posztmodernével: a halandóság tagadása, a ma emberének lelki-szellemi válsága, a félelmek elhatalmasodása és így a kétségbeesett menekülés valami felé, ami jobbat, megváltást ígér. Ez a kettősség eredményezte a hellén gondolkodás misztikába fordulását, amellet, hogy a görög-római vallás nem volt elég erős ahhoz, hogy magába olvassza a keleti területek vallásait is.³⁶ Tökéletes táptalajt biztosított a kereszténységnek.³⁷

Asztrológia

Az asztrológia az okkultizmus egyik legősibb olyan ága, amelyet még ma is gyakorolnak. Számos régebbi asztrológiai leírás a legtöbb nyugati titkos tant megalapozó újplatonista filozófián keresztül közelíti meg ezt a tudást. A hellenizmus után kialakult spirituális közegben hamar elterjedtek az olyan irányzatok mint az irracionizmus és az okkultizmus, amely előfutára volt a keleti vallásoknak. Hamar a keleti istenségek kultuszáé lett a főszerep. Az asztrológiából való későbbi kiábrándulás oka abban keresendő, hogy bár lényege a jövő kifürkészése és megismerése volt, mindhiába, ha annak megváltoztatására nem biztosított

³⁴ Domokos. 20.o.

³⁵ Rudolf Steiner: *A szabadság filozófiája*. Genius Kiadó - Új Mani-fest Kiadó. Budapest. 2005. IX. fejezet

³⁶ A.A. Long: *Hellenisztikus filozófia*, Osiris Kiadó, 1998.

³⁷ Domokos. 22.o.

iránymutatást, s így nem biztosított boldogságot sem. Éppen ebben rejlik a keleti misztériumok felé fordulás oka, hiszen az ezzel szemben a sors egyéni alakítását és a végzet megváltoztathatóságát hirdette. Úgy kapcsolódik a tudományhoz, hogy a csillagászat előfutáraként definiáljuk, ám a modern asztrológiát mára már az áltudományokhoz sorolják.³⁸

Gnoszticizmus

A kifejezést magát gyűjtőnévként használták a kései ókor misztikus tanaira illetve a korai keresztény vallási irányzatokra. Eredetileg (görögül) „tudást” jelent. A Krisztus születését követő első időkben az ókori világban megjelenő rendkívül eltérő spirituális hagyományok bármelyike. Megjelenését az első századra tehetjük, tehát már a kereszténység előtt kezdett kibontakozni, majd szembe is került azzal. Keleti gyökerekkel rendelkezik, és eredetileg a kialakuló egyházszervezettel szemben álló tanokra használták. A gnózis lényege, egy bizonyos „igazi tudás”, s az ennek feltárására való törekvés. Tény azonban, hogy nagyon keveset tudunk róla. Gyűjtőnévként besorolása alá került minden olyan tanítás, melyet ezoterikus jellegűnek nyilvánítottak ún. „megváltástanként”. A gnosztikust nem a hit érdekli; meg akarja ismerni, mégpedig közvetlenül és személyesen a spirituális kozmosz valóságait.³⁹ Umberto Eco a Foucault-ingában írt a gnózis és a neoplatonizmus képében visszatérő spiritualitásról, mely a Kr.u. I-III. században élte virágkorát.⁴⁰

4. Középkor

A kereszténységnek a középkorban sikerült elérnie és több száz évre megteremtenie azt az egyensúlyt, amely aztán egészen a reneszánsz koráig stabilizálni tudta a tudomány, a vallás és az ezotéria status quo-ját. A három hatalmi ág nem egyforma szerephez jutott ugyan, de egymás mellett léteztek, s megtűrték egymást. A kereszténységre, azaz a vallásra helyeződik a hangsúly, amely megpróbálta a másik kettőt magába integrálni, ami részben sikerült is neki. Gondoskodott a hívek lelki szükségleteiről, ugyanakkor az emberi képzelőerőt megfosztotta mitologikus tartalmától. A keresztények egyetértettek abban, hogy a hitnek és az értelemnek egyaránt Istenben van a forrása, ám szembehelyezkedett a korábbi misztériumvallások gyakorlatával és Istenhez való közeledésének módjával. A hit és a tudomány ellentéte abban mutatkozik meg, hogy bár céljuk egy és ugyanaz, és ugyanazt az igazságot tárják fel, ám a filozófia és a tudomány a materiális világból, azaz a teremtett dolgokból indul ki, azt

³⁸ Domokos. 24.o.

³⁹ U.o. 27.o.

⁴⁰ Umberto Eco: *A Foucault-inga*. Európa Könyvkiadó. 2008.

értelmezi, és így jut el Istenhez, míg a teológia alapvetően Istenből indul ki, és az ő kinyilatkoztatásait veszi alapul. A kereszténység államvallássá növi ki magát, és a kereszténység, s a kialakuló új filozófiai irányzat egységes rendszerbe foglalása révén születik meg a skolasztika,⁴¹ ami áthatja a középkor történelmét. Ahogy a középkor vége beköszöntött, a tudományágak közül az asztrológia és az alkímia már egyre sivárabb és tartalmatlanabb lett. A metafizikai egység felbomlott és a misztika is darabjaira hullott.⁴²

5. Reneszánsz és kora újkor

A reneszánsz az ezotéria első igazán nagy győzelmi időszaka. A kor emberének gondolkodását ekkoriban alapjaiban határozta meg a mágikus-okkult természetfeletti erővel telített világkép. Bár a reneszánsz irányzat fokozatosan alakult ki, nem köthető egy konkrét helyhez vagy időhöz, mégis kezdetét formálisan a középkor végéhez igazítjuk (14-16. század). Felfogása szerint alapvető cél az aranykorhoz való visszanyúlás, az ősi kultúra és a régi értékek feltárása, újrafeldolgozása és az abból való merítés, hiszen ami érték az a múlt, a jelen pedig nem más, mint a visszafejlődés és a romlottság megtestesülése. A jelenhez képest a valami teljesen új születésére való igényt fogalmazták meg (reneszánsz = „újjaszületés”). A klasszikus források iránti hódolat jellemezte, igyekeztek beemelni a jelen művészetekbe az ókori értékeket (módszereket és stílust). Ezen a kezdeményezésnek eredményeként korszakalkotó eredményeket értek el minden elképzelhető területen: mind a művészetek, mind a tudomány területein. Az archaikus korban kialakult mágia iránti érdeklődés nem tűnt el teljesen, sőt a reneszánsz időszakában immár többedmagával (asztrológia, kabbala, szellemidézés, stb.) újra a középpontba került. A kor emberének gondolkodását ismét meghatározta okkult tudományok felé való nyitás, jellemzővé vált a transzcendens érdeklődés. Sikerének alapja az lehetett, hogy a reneszánsz korában az ezotéria új lehetőséget kínált: a már ebben az életben történő üdvözülést, a megváltás elérésének lehetőségét. A középkor (vallási) elveivel való szembehelyezkedés/szembenállás lényege, hogy míg a középkor emberének csupán a túlvilági esetleges jobb élet és üdvözülés ígérete jutott, addig a reneszánsz korában egyre többen kezdték elhinni, hogy mindez már a jelen életükben megtörténhet. Ennek eszköze pedig nem más, mint a visszatérés az ősi tudáshoz, az ősi bölcsességhez.⁴³

⁴¹ A skolasztika a középkorban a nyugati civilizáció legmeghatározóbb, a katolikus egyházhoz és ennek iskoláihoz szorosan kötődő filozófiai irányzat, mely a Szentírás, azaz a Biblián kívül elsősorban a nagy ókori görög filozófus, Platón, majd később Arisztotelész s még inkább kommentátorainak munkásságára épít. (http://hu.wikipedia.org/wiki/Skolasztikus_filoz%C3%B3fia)

⁴² Hamvas. 48.o.

⁴³ Domokos. 28.o.

6. XVII-XIX.század

A 17. század elején még úgy tűnt, hogy tartható az a kényes egyensúly, ami az idők folyamán a tudomány és az ezotéria között kialakult, több ízben is közös erővel jelentettek ellenzékét a vallással szemben. A reneszánsz végén kialakuló mechanisztikus világkép azonban rövidesen megkövetelte magának azt a jellegű egyeduralmat, amibe már nem voltak többé beilleszthetők az ezoterikus magyarázatok. Ekkor ugyanis az új tudós és a hermetista mágus között lényegi különbségek mutatkoznak meg, mely ellentéteket nem lehetett tovább elfedni. Majd a 18. század új eszméáramlatának, a felvilágosodás hatásának következtében a tudomány a vallással is szembe fordult, így a három hatalmi ág mindegyike szövetséges híján találta magát, és ebből a felállásból a tudomány látszott győztesként kikerülni, s az ezotériának kellett „bujdosnia”: titkos társaságok titkos tanát jelentette. A romantika korszakában válik ismét jelentőssé (18. század vége, 19. század eleje).⁴⁴

A XVIII. századba lépve felvirágzott a *szabadkőművesség*,⁴⁵ mely később a tudatlanok birtokába jutott, így a szellemi privilégium a politikai hatalom szolgálatába került.⁴⁶ A misztikumok ezt követően a metafizika hordozóivá válnak, habár a folytonosan terjedő metafizika-ellenesség gátakat szab egy nagyobb volumenű hatás kiváltására, és pusztán egyéni szinteken fejtenek ki átalakulást, ráadásul kizárólag a titokban művelőik körében.

A metafizikum kohéziója ekkortól fogva már nem volt színen Európa egyetlen szegletében sem, egyre csak a misztikumba és a költészetbe tompult. A korabeli költészet tökéletesen tükrözi, hogy a metafizikum benne él Shakespeare alkotásaiban, Molière és a moralisták műveiben.⁴⁷

7. XIX.-XX. század

Alapvető probléma, ami miatt az ember egyre inkább elfordul a hagyományos vallásoktól, hogy a vallás már nem ad kielégítő választ az élet kérdéseire, így azokat a természettudományok megoldásokban és az ezotériában kezdik el keresni és felfedezni. A XX. században divattá válik okkultizmussal foglalkozni (s tart ez máig, a XXI. századig is). A

⁴⁴ U.o. 41.o.

⁴⁵ Nemzetek fölötti (kozmopolita) egyesület. *Célja*: a személy erkölcsi nemesítése, s ezáltal egy világméretű/globális közösség létrehozása. *Alapelvei*: emberiség és tolerancia. *Eszközei*: titkos (beavatási) szertartások, melyek szimbolikus eszközök a tagok közötti kapcsolat és a ~ céljainak megvalósításához. *Tagjai* páholyokba tömörülnek.

Forrás: <http://lexikon.katolikus.hu/S/szabadk%C5%91m%C5%B1vess%C3%A9g.html>

Letöltve: 2014. 04. 04.

⁴⁶ Hamvas. 48.o.

⁴⁷ Hamvas. 49.o.

vallás és az ezotéria létfenntartása érdekében kénytelen behódolni a továbbra is hatalmon lévő tudománynak, s mindkettő tőle várja legitimitását is. Az okkultizmus és az ezotéria nem csak hogy kibontakozik a 19. században, de magába olvaszt több olyan területet is mint a pszichológia, mentálhigiénia, szcientológia, spiritizmus, antropológia, illetve az ún. modern ezoterikus irányzatok, mint a bioenergetika és a parapszichológia, s nagyobb konkurenciát jelent a hagyományos vallásokra nézve mint valaha.⁴⁸

A metafizika a XIX. században visszhangra talál az orosz regényírók írásaiban. Az irományok közül a legkimagaslóbbak *Jakob Böhme* szerzeményei voltak. Munkásságában analógiára lelhetünk az olyan ősi hagyományokra vonatkozóan, melyek egészen a kínai, indiai, iráni és egyiptomi gyökerekhez nyúlnak vissza.⁴⁹

XX. századunk küszöbét épp hogy átlépve az apokalipszis olyan mértékű tébolyodottsága érkezett el, ami a modernitás emberét egy röpke pillanatra felrázta a kábaság anyagi ábrándjaiból. Ez az időszak egzakt módon mutatta, hogy az emberi értelem miként is tud egy abnormális elmezavarba átesni. *Eckhart Tolle*⁵⁰ szerint az elme diszfunkcióját mindössze fölnagyította a modern kor vívmányainak tömkelege, és a látszólag építő tevékenység végül rombolóba torkollt.⁵¹ A megrendítő, destruktív események sora riasztóan hatott az emberiségre, mely végső soron előidézte az őskori hagyomány újbóli felértékelődését. Ebben az időben a metafizikum irányába jelentős behatásokat elért személyek voltak René Guénon, Giulio Evola és Leopold Ziegler.⁵²

8. New Age és Post New Age

„A vallás megbukott. A tudomány megbukott. A Kelet megbukott, a Nyugat nemkülönben.

Valamiféle magasabb szintézisre van szükség, amelyben Kelet és Nyugat,

vallás és tudomány találkozt adhatnak egymásnak.”⁵³

/Osho/ ⁵⁴

⁴⁸ Domokos. 41.o.

⁴⁹ Hamvas Béla. u.o. 49.o.

⁵⁰ (Szül.: 1948) Német származású spirituális tanító. Olyan bestsellerek szerzője mint *A most hatalma* és az *Új Föld*.

⁵¹ Eckhart Tolle: *Új Föld*. (Dr. Domján László fordításával). Budapest, 2006. 4.

⁵² Hamvas. 50.o.

⁵³ Osho: *A megértés könyve*. Édesvíz. Bp. 2006. 71.

⁵⁴ Osho: indiai származású vallási vezető, fiatalkorában megvilágosodott mester. több mint 600 műve jelent meg, 30 nyelven.

A vallási piacon összeválogatható irányzatok térnyerése válik meghatározóvá a XX. század második felében, mely a konzumorientált társadalom árukészletét igyekszik leképezni: a „divatvallások” olyan, a modernitás által kitermelt produktumokká válnak, melyeket a „fogyasztó” kipróbál, és ha tetszik neki, „megveszi”, azaz beépíti a mindennapjaiba. Összességében a **keleti vallások nyugati missziójára** való gyakorlati törekvés, ami egy leendő egységes és **egyetemes világvallás** igényének megszületéséhez vezetett, a XX. század második felében érvényesülő New Age mozgalom keretein belül valósult meg.⁵⁵

III. FEJEZET: AZ ARANYKORBA VALÓ VISSZATÉRÉS – UTÓPIA VAGY VALÓSÁG? - EZOTÉRIA KORUNKBAN

1. Megközelítés a kritika oldaláról - A technicizált spiritualitás kérdése

A kritikusok legfontosabb tétele ma az ezoterika és a tudomány kapcsolatának kérdéskörét vizsgálja. A Farkas-Mund tanulmány szerint⁵⁶ az újokkultista irányzatok paradoxont rejtenek magukban: hiszen eredetileg vallási mozgalmak, ugyanakkor a technikai-tudományos kultúra számos elemét magukba építették és építik folyamatosan. A hagyományokat és kultuszokat mainak láttatják, s önkényesen modern jelenséggé avanzsálják. Ezek a „New Age gyűjtőnéven futó, különféle újokkultista irányzatok”.⁵⁷ A kritikai megközelítés abból indul ki, hogy az okkultisták az eredetileg ősi keleti tanításokat és kultuszokat modern, nyugati szemléletmóddá deformálják. Állítása szerint az „alternatív világképek” (vagyis az újokkultista irányzatok) áltudományoskodásának oka abban rejlik, hogy az ezoterika, ha akár a legcsekélyebb mértékben is elfogadottá és kikezdetlenné, vagyis önálló tudományággá akar válni, akkor mint minden más érvényesülni vágyó irányzatnak, neki is szövetkeznie kell a tudománnyal. Szükség van a behódolásra a tudomány felé. Eszerint az ezoterika tudományoskodásának alaptípusait különböztethetjük meg. A keleti eszmék népszerűségének okai tehát a modern korban:

- 1.) XX. századi társadalmi-kulturális változások.
- 2.) „Vallások” céljának megváltozása
- 3.) A hivatalos tudomány által elvetett dolgok mindenkori kisajátítása

⁵⁵ Domokos. 50-54.o.

⁵⁶ Farkas-Mund: *Technicizált spiritualitás*. In.: Liget, 2002. 9.68.

⁵⁷ U.o. 1.o.

A kritikai elemzés során arra azonban semmilyen magyarázatot nem kapunk, hogy valójában miért is állítja a tanulmány, hogy az ezotéria csupán ún. áltudományoskodás, amely csak megpróbál felvenni egy tudományos jelleget. Nem válik tisztázottá az, hogy a szerző mivel kívánja megcáfolni azt a számtalan bizonyított tudományos írást és tanulmányt, amely az ezotériát összehozza a tudománnyal és igazolja a közöttük lévő átfedéseket. Nem lehet-e, hogy amit látunk az valójában nem úgynevezett áltudományoskodás, hanem az ezoterika és az okkultizmus ténylegesen összeegyeztethető a tudománnyal?

„ Elkezdtém kutatni *A Titok* után. Alig hittem a szememnek, amikor láttam, ki mindenki tudott róla. Sorra bukkantak elém az emberiség történetének legnagyobb figurái: Platón, Shakespeare, Newton, Hugo, Beethoven, Lincoln, Emerson, Edison, Einstein.” /Rhonda Byrne/⁵⁸

2. A kereskedelmi ezotéria

A 80'as évek végére tehető az az fordulópont, amikortól az ezoterika ismét a figyelem középpontjába került, s ettől datálható az a máig fennálló folyamat, amely ezen ismeretek általános elterjedését és egyre növekvő népszerűségét eredményezi. A könyvesboltok, az internet, a média ontják magukból az újabb és újabb jólétirodalmi műveket, folyóiratokat, blogokat, könyveket, amelyek az ősi keleti vallások leglényegesebb tanításaival igyekeznek megismertetni bennünket hol a végtelenségig leegyszerűsített, hol mindenféle misztikumokkal felruházott, tudományos érvelésekkel és bizonygatásokkal teletűzdelt formában. Hogy hol ér véget a tényleges tudás átadásának művészete, és hol kezdődik álezoterika megnyilvánulása és annak áltudományoskodása? Hol húzódik a határ a valódi tanítások és az ún. **kereskedelmi ezotéria** között? És hogy milyen hatása lehet ennek a valódi tudást képviselő ezotériára a későbbiekben? Erre keressük a választ...

Minden emberben, mint eredendően spirituális lényként aposztrofált entitásban előbb-utóbb megfogalmazódik az igény az észlelt, és az empirikus megértésen túli, transzcendens világ megismerésére. Alapvető ösztöneinkből fakadóan érzünk késztetést a látható világon túli valóság megtapasztalására. S bár minden ember spirituális lény, és vele született képessége a befogadás és a megértés, mégis: hatalmas, éles elutasítással reagáló táborot konstatálhatunk a társadalom igen nagy arányában. És hogy miben rejlik az ellentábor kitartó tagadása? Lehetséges, hogy nem rendelkezik elegendő, a megértéshez szükséges ismerettel, hiszen a számtalan helyre nem jutottak még el az ősi keleti vallási jellegű tanítások, ami az okkult

⁵⁸ Rhonda Byrne: *A Titok*. Édesvíz Kiadó. Budapest. 2007. 2.o.

tudományok lényegéből fakadóan annak rejtett jellegére, a történelem során nagyrészt annak titkos körökben végzett gyakorlására vezethető vissza. Egy másik lehetőség, hogy az adott személy nem *hitelesen* hallott róluk. **Közüvéleménykutatásunkban** közzétettünk egy kifejezetten erre a problémára fókuszáló kérdést, mely így hangzik: „Amennyiben ellenérzésed van a témával kapcsolatban, az mire vezethető vissza?”⁵⁹ A megkérdezettek 13%-a így válaszolt: „Nem tartom elég hitelesnek a tudományág képviselőit (mesterek, jógik, sámánok, stb.). A mai ezoterikus és spirituális érdeklődésről kialakított képet, és az eredendően tiszta forrást és az ahhoz való visszatérést képviselő tudományágot beszennyezi a XXI. század terméke, az ún. **kereskedelmi ezotéria**. Ahogy Müller Péter fogalmaz: „Három kategória létezik: 1. Áltanító. 2. Tanító. 3. Mester. A mester ismeri tanítványának ÉN-jét, tudja szándékát, s azzal együttműködik. Mint a jó kertész, tudja, mikor kell a fát körülárkolni, öntözni, metszeni – és mikor érkezett el az idő, amikor a gyümölcsöt le lehet szedni róla. A mester tanítványát soha a sorsából kiemelni nem akarja. Az áltanító ezzel szemben könnyítést, álmenyországot ígér.”⁶⁰ „Spiritualitásról, ezotériáról lévén szó sokunk ön-keresésében fontos szerepet játszik egy Mester, egy Tanító vagy egy Guru, akinek a szavai életútja által hitelesítődnek. Van aki Jézust, Krisna-t, Buddhát tartja mesterének, és van aki kortárs tanítót választ pl. Eckhart Tolle személyében. Fontos, hogy megtaláld azt, aki hiteles.”⁶¹

3. Problémafelvetés, hipotézisek, megoldóképletek

A következőkben a témában jártas publikálók és legjelentősebb ezoterikus szerzők munkáiból idézünk, bemutatva, hogy a kor magaskultúrát értelmező-teremtő értelmisége miben látja a posztmodern világ társadalmi-, politikai-, gazdasági-, identitásbeli (stb...) válságainak és legmeghatározóbb problémáinak legfőbb okait. Visszavezethető-e minden ok és okozat az ősi keleti okkult ismeretek, azaz az ún. „őstudás”⁶² birtoklására vagy éppen nem-ismeretére, illetve ennek a kollektív tudatba való beépítése előmozdíthatna-e egyetemes változást a (közel)jövőben vagy ez legfeljebb az egyén mindenkori sorsfordulását és boldogulását eredményezheti? Adhat-e átfogó választ ezekre a kérdésekre az ezotéria és válhat-e a tudományág az agóniába süllyedni látszó posztmodern világtársadalom mindenható szereplőjévé?

⁵⁹ Közüvéleménykutatás (saját készítésű, teljes anyaga megtalálható a Mellékletben) 2014. április.

⁶⁰ Müller Péter: *Kígyó és kereszt*. Édesvíz Kiadó. Budapest. 2004. 53. o.

⁶¹ U.o. 53.o.

⁶² Weöres Sándor alapján

„De attól, hogy vakok vagyunk, még nincs sötétség.

Csak nem látunk.”⁶³

Lelki-szellemi válság

1. | DOMOKOS ÁRON A három „hatalmi ág” (vallás-tudomány-ezotéria) status quo-jának folyamatos összehasonlítása és értékelése mellett a tudomány érdemeit kéri számon Dethlefsent megidézve:” Boldogabbá tette-e az embert? Segít-e az emberi problémák megoldásában? Válaszol-e a legbensőbb emberi kérdésekre? Az emberi tudat lépést tart-e a technikai vívmányokkal?”⁶⁴ A válasz mindegyik kérdésre: nem.⁶⁵ A posztmodern társadalom alapvető problémáit és a misztériumok felé menekülés okát a következőképp fogalmazza meg: „A ma embere **lelki-szellemi válságban** van. A rossz közérzet, a félelmek, a szorongás, a lelki otthontalanság, a szellemi kiüttlanság nyilvánvaló ténye világunknak.”⁶⁶ A továbbiakban ennek felszámolására keressük az ezoterikus tanítók által megfogalmazott lehetséges megoldásokat.

Az ok az emberben van, a világ az okozat

2. | MÜLLER PÉTER szerint míg a világ minden területén a haladás célját tűzzük ki, addig személyes lelki fejlődésünkre általában vajmi kevés figyelmet fordítunk. „Mert a boldogság, mindenki érzi, valahol elveszett. És bármennyire kettős a világ, és kettős a lelkünk természete: a szétszakítottságot nem viseljük el, és vissza akarunk térni az Egybe.”⁶⁷ Müller Péter a hazai populáris ezotéria egyik legismertebb alakja, elengedhetetlennek tartja az egyénenkénti önmegvalósítást a társadalmi felemelkedéshez vezető út első lépéseként. Ennek akadályát pedig a feltörekvő hamis tanok elterjedésében látja. „Vacak dolog, hogy az emberiséget elöntötte valamiféle piacorientált, híg, álezoterikus érdeklődés, de ez korántsem akkora baj, mint a nukleáris rakéták építése, a háborúk, az abszolút környezetszennyezés.”⁶⁸ Jövőképét a „Jóskönyv”-ben fogalmazta meg, melyben igyekezett átfogó irányelvet és útmutatást adni előirányozva ezzel egy lehetséges változást: „Korunk zaklatottsága belőlünk ered: Az ok az

⁶³ Müller Péter: *Kígyó és kereszt*. Édesvíz Kiadó. Budapest. 2004. 135.o.

⁶⁴ Dethlefsen, Thorwald: *A sors mint esély. Ezoterikus pszichológia*. Arkánium. Budapest. 1992.

⁶⁵ Domokos. 55.o.

⁶⁶ Domokos. 165.o.

⁶⁷ Müller Péter: *Lomb és gyökér*. 25.o.

⁶⁸ Müller Péter egy interjújában. Írta: Vig György. 2008. 03. 19. Nők Lapja rovat.

emberben van, a világ az okozat. A tudatos tudat és a tudattalan világa összefügg, az ember benső világa és a külső környezete egymás tükörképe. Tehát először magunkat kell rendbe tennünk.”⁶⁹

Sorsforduló-ébredés

3.| CSATTOS ILONA | a Csendo megalapítója és magyarországi képviselője, egykori kineziológus szerint, „ma a Földön élő ember jövőképe a pusztulás. Ez hatja át az emberiséget, ennek szellemiségében küzd és harcol mindenki ellene. Természeti katasztrófák, földrengések, árvizek, belvizek, hurrikánok, felmelegedés, éhezés, háborúk vagy gazdasági válság: mind-mind az ember elméjéből fakad. A Föld az ember által épül vagy pusztul.”⁷⁰ Mindenki kollektív feladata és kötelessége valahol, hogy tudatosan keresse a választ a kérdésre: Mitől is beteg a Földünk? Az ok nem más, mint hogy a szeretet kifejeződése és megnyilvánulása helyett a mindenkori problémákkal kapcsolatos félelem hatja át az emberiség gondolkodását, amely csak újabb katasztrófákhoz vezet. Holott - és itt Einstein szavaira kell hivatkoznom, aki kijelentette: - ugyanazzal a gondolkodásmóddal, amivel létrehoztunk egy problémát, nem fogjuk tudni megoldani azt. Ha világtársadalmi szinten mindenki beillesztené új életfilozófiáját abba, amiben eddig hitt, az az első olyan közös szemlélet megszületéséhez vezetne, amely által valóban kezdetét vehetné az igazi felvilágosodás, a társadalmi agóniából való felemelkedés és a közös jövő kiépítése. A régi látásmód helyett új szemléletmóddal kell megismerkednie és élnie mindenkinek. Csak ennek felismerésével szűnhet meg a káosz, amely a világot uralja. Ehhez azonban első sorban a világ nagy összefüggéseire rámutató, említett életfilozófia megismertetése szükséges, amely jelen írás célját is képezi.”⁷¹

Fogyasztói társadalom, konzumerizálódás, globalizáció

4.| LEO BABAUTA időgazdálkodással foglalkozó műve az információs- kor és társadalom globalizálódásában és a konzumorientált voltában látja a probléma gyökerét, míg a megoldást az rohanás felszámolásában, a dolgok egyszerűsítésében és a lassításban irányozza elő. „Rohanó világunkat jellemzően a „minél több, annál jobb” elve vezérli. Többet fogyasztunk, többet termelünk és több dolgunk van mint valaha. Ám a naponta rendelkezésünkre álló órák

⁶⁹ Müller Péter előadása. PP Konferenciaközpont. 2010. november 25.

⁷⁰ Csattos Ilona. 379.o.

⁷¹ Csattos Ilona. 351.o.

száma véges, és ha elérjük termelékenységünk határát, többet már nem tehetünk.”⁷² A ránk zúduló információ és feladatok tömkelege jelentős stresszt okoz a mindennapokban, a posztmodern társadalom átlagos emberének élete nem szól másról mint rohanásról és fogyasztásról, ám ha megállunk egy pillanatra, rögtön rájövünk, hogy, nem ilyen életre vágyunk. „Lassíts! Figyelmünk az egyik legfontosabb eszközünk. Tanulj meg koncentráltan figyelni, a figyelmedet megfontoltabban, lassabban, nyugodtabb tempóban irányítani át egyik dologról a másikra. Mai információs társadalmunkban olyan hihetetlen mennyiségű impulzus ér bennünket, mint soha korábban: 1 órányi televíziózással az ember agya több képet és információt dolgoz fel, mint amennyit a középkorban élt ember talán egész életében. Manapság nyaktörő iramban fogyasztjuk az információt, és mindazt, ami a médiából felénk árad. A probléma csak az, hogy az ember nem erre lett kitalálva. Ennek hatására túlhajszolt, kiégett, boldogtalan életet élünk. Tanulj meg lassabban élni, és boldogabb leszel.”⁷³

Antispiritualitás és kereskedelmi ezotéria

5. | ERDEI ZOLTÁN | „Divattá lett az „okkult érzékenység”, a „misztikus tapasztalat” a világ dolgainak „ezoterikus magyarázata”. Nyilván ez valahogy összefügg e szerencsétlen szétracionalizált, agyonszabadított, tökéletesre optimalizált, bitalapú világgal – kell valamiféle kapaszkodó a mindennapi élethez, vagy legalább valamiféle reménytápszer, amely megmagyarázza, mi miért történik, hol az ok, és merre vezet a csillagokba írt, és onnan minden további nélkül leolvasható kiút.”⁷⁴ - fogalmazza meg kritikáját Erdei Zoltán *Antispiritualitás és modern „ezotéria”* című munkájában. A misztériumok felé fordulás oka tehát nem más, mint menekülés a hétköznapi korlátok közül, mely a maga válságával, ridegségével nem nyújt többé menedéket, ellehetetleníti a boldogulást, a materiális világból való totális kiábrándulást eredményez és az abból való kilépésre készítet. Így nyújtanak a hétköznapi világgal szembeállított, idealizált, ígéretes és a jobb élet reményével kecsegtető tanok „kapaszkodót” a mindennapi élethez. A szerző nem a valódi spirituális tartalmak létjogosultságát kérdőjelezi meg, csupán az ezotéria kereskedelmivé tétele, piacorientáltsága és a nagyközönséghez ez által eredményképpen eljutó és bekövetkező önbecsapás („álezoterikus humbug”) az amitől óva int, s a tudományág álezoterikus tanítók általi

⁷² Leo Babauta: *A kevesebb ereje. Lényegre szorítkozás az üzleti- és magánéletben*. Bagolyvár Könyvkiadó. Budapest. 2012. 9.o.

⁷³ U.o. 80.o.

⁷⁴ Erdei Zoltán: *Antispiritualitás és modern „ezotéria”*. Kvintesszencia. Debrecen. 2005. Ökotáj, 41–42. sz. 2009. 109. o.

globalizálása, közhelyessé és elcsépeltté tétele, banálissá degradálása ellen emeli fel a hangját. Szerinte a megoldás a New Age torzító hatásainak kiküszöbölésében rejlik, melyet az alapfogalmak definiálásával, valamint a világkezelés, és a szolipszizmus⁷⁵ ismertetése során történő következetesség betartásával érhetünk el.⁷⁶

Hipotézis 1. | Veszít-e értékéből, tekintélyéből, hitelességéből és hatékonyságából az eredeti ősi tanítás a feltörekvő hamis tudást képviselő ágazatok elterjedése okán, melyek mára elárasztották az ezoterikus piacot? Megkérdőjelezhetővé vált az ezotéria autentikussága, hiszen a konzumerizálódás következtében felütötte a fejét az a haszonmaximalizálásra törekvő és a valódi tudás átadásának igényét sokadrangú tényezővé degradáló profitorientált réteg, amely betört az ezotéria területére, és kurzuslók, hiteltelen előadók, mesterek, guruk, jósok, tanfolyamvezetők szerepében, általuk szervezett álezoterikus tréningek, tanfolyamok, módszerek, technikák formájában üzleti ágazatot épített ki magának. Az eköré szervezett „álezoterikus humbug” és az igazi, ősi okkult tudást továbbadni kívánó irodalom a laikusok számára nagyon nehezen megkülönböztethető. Így a valódi tudás keveredik a kommersz másolatokkal és hamisítványokkal, s a helyzetet kellően át nem látó be-nem-avatottak számára az ezotéria fogalma nem többet fog jelenteni, mint holmi mondvacsinált tézisrendszert, melyet csalással és önámítással tesznek egyenlővé. „A kereskedelmi ezotéria arról szól, hogyan lehet valami gazdagot, értékeset, nagyot aprópénzre váltani.”⁷⁷ Visszafordítható-e az ezotéria mai elüzletiesedésének, konzumerizálódásának, kereskedelmivé tételének és az álezoterikusok térnyerésének folyamata? Elérhető-e a társadalmi szintű tisztánlátás és a tényleges és értékes tanokkal való megismerkedés igénye?

Egyesített elméletek

6. | METAFILOZÓFIA | A nagy, átfogó elméletek kinyilatkoztatása és ezek elterjesztése az, aminek hiányában jelenleg az élet minden területén válságot diagnosztizálhatunk a világban. „Korunk fő jellemzői a következők: a diszciplináris tudományos ismeretek áttekinthetetlen és gyors bővülése, tömegkommunikációs és internetes forradalom, természeti katasztrófák, járványok, lokális és regionális politikai, társadalmi konfliktusok és ezeknek a globális

⁷⁵ Egyalanyiság. Filozófiai irányzat, mely vallja, hogy sok személy létezik, de alany csak egy van, azaz egyedül vagyunk az egész tudati létben. Az alanyba redukált alany egyenlő a metafizikai abszolútummal. A ~ gondolkodó alanyt „túlhangsúlyozó” filozófiai szemlélet (Magyar Katolikus Kislexikon).

⁷⁶ Erdei Zoltán: uo. Ökotáj, 41–42. sz. 2009. 109. o.

⁷⁷ Müller Péter egy interjúban. Írta: Vig György. 2008. 03. 19. Nők Lapja rovat.

szorongást okozó hatása, a társadalmi szétszakadások (szegények-gazdagok, betegek-egészségesek, informáltak-analfabéták).”⁷⁸

Hipotézis 2. | *Feltételezzük*, hogy a megoldást a világ e válságaira és a társadalmi agóniára részben a folyamatosan keletkező, újabb és újabb tudományelméletek, mindenségelméletek, egyesített természettudományos koncepciók, vallás-összehasonlítások, ismeretelméleti kutatások, tudományt és vallást egyesítő felfogások közötti összhang megtalálása és egyesített keretbe foglalása, az ún. „elméletek feletti elmélet”⁷⁹ megalkotása jelenthetné.

Hipotézis 3. | Hipotézisünk szerint a jelenleg fennálló társadalmi-lelki krízis teljes felszámolása lehetséges lenne a metafizikai-metafilozófiai szemléletmód megismertetésével és annak elsajátításával, mely új távlatokat nyithat a posztmodern társadalmak jövőképre vonatkozóan. Kutatásunkban a megkérdezettek 65%-a igennel felelt arra a kérdésre, hogy „Hiszed-e, hogy ezen szemléletmódok megismerésével sorsfordító változások mehetnek végbe a világban?”

A befogadásban és megértésben a legfőbb gátat pedig nem más jelenti, mint hogy: „nem az új gondolatok megértése a nehéz, hanem a régiektől való megszabadulás, mert ezek behálózák agyunk minden zugát annak a nevelésnek a következtében, amelyben legtöbbünk részesült.”⁸⁰

A felemelkedés kulcsa

7. | TÁRSADALMI AGÓNIA | Varga Csaba⁸¹ társadalomelmélet-kutató, metafilozófus konkrétan hazánk válságának okát és sokrétű előzményrendszerét abban látja, hogy a kapitalista világmodell múltját választja jövőnek, holott eközben a globális világ már az információs korba lép, és halad tovább. A metaelmélet, - melynek hazánkban ő fektette le az alapjait - egy olyan újszerű és szükségszerűen interdiszciplináris szemléletmódot jelent, amely nem feltétlenül fékez le a tudomány hagyományos határainál. Számtalan aspektusból közelíti meg egyidejűleg az univerzális világproblémákat, az átfogó értelmezés igényével. Véleménye szerint a modernizáció-posztmodernizáció kora még egységesen kirajzolódó konkrét jövőképpel rendelkezett: a liberális, szabad piacgazdaság, a polgári demokrácia és a parlamentarizmus, a korábbi diktatúra minden típusának elvetése jegyében. Ezzel szemben a posztmodernizációt követő időszakokban, a jelenben és a közeljövőben egyaránt krízist jelent,

⁷⁸ Varga Csaba: *Metaelmélet, metafilozófia*. Stratégiakutató Intézet. 2005. 7.o.

⁷⁹ Varga Csaba. uo.

⁸⁰ Keynes, John Maynard: *A foglalkoztatás, a kamat és a pénz általános elmélete*. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1956. 11.

⁸¹ (1946) társadalomelmélettel és társadalomfejlesztéssel foglalkozó szociológus, egyetemi docens. Az ELTE BTK szakán végzett, jelenleg a Stratégiakutató Intézet Kht. elnöke.

hogy nincs generális jövővízió, s hiányzik az átfogó, sokrétű jövőkép, nincs új globális-lokális vízió, nincs ténylegesen új világrend, s e nélkül a sokasodó válságok is csak felületesen kezelhetők.⁸² A megoldás a társadalom kollektív tudatként való gondolkodásra buzdításában rejlik. Az emberiség tudatállapotának egy magasabb szintre emelése és új paradigmák megteremtése a magunk, nemzetünk és bolygónk megmentésének egyetlen lehetősége.

4. Embertípus, jelrendszer

Mielőtt elkezdenénk fejtegetni az aranykor konkrétumát, elengedhetetlen a folyamatos párhuzamok vonása a két korszak embere, valamint nyelvrendszere között ahhoz, hogy teljes egészében rávilágítsunk a valóságra.

Ahogy Weöres Sándor fogalmaz “Az emberalkatban rejlő őstudás lényegileg mindenkinben azonos, érvénye teljes. Az őstudás az egyetlen alkalmas alap; ami rajta alapszik, ronthatatlan, ami elgondoláson alapszik, szétmálló. Az őstudás végtelenül egyszerű, olyannyira, hogy szavakba nem is foglalható. Megegyezik vele minden, ami szükséges, nyugodt, szilárd; ellentétben van vele minden, ami csábító, izgága, hemzsegő. (...) Aki a lényében rejlő őstudást önmaga számára meghódította, mindent elért, ami emberileg elérhető; az élet és halál csak felületesen sebezheti, lényegében sérthetetlen és teljes.”⁸³

A *tengelykor* időszakában, a hatszáz év környékén számos olyan embert lehet említeni (Buddha, Lao-ce, Konfu-ce, Zarathusztra, Toth, Püthagorasz stb.), akik ennek az őstudásnak a birtokában voltak, melyeknek az élet megannyi területén érvényt szereztek. Kamatoztatták a földmérésben, csillagászatban, gyógyításban, tanításban, vallásban, állam kormányzásában, illetve metafizikában egyaránt.⁸⁴ *Hamvas* meglátásával, az olyan személyek, mint Szolón, Opheus, Empedoklész, vagy Püthagorasz sokoldalúsága nem abban merült ki, hogy egyenlő magabiztossággal és képzettséggel léptek fel az élet minden területén (államügyeket intéztek, írtak, neveltek, gyógyítottak, felfedezéseket tettek), hanem abban, hogy “szakrális” személyiségekként nyilatkoztak meg, kiknek univerzalitása az emberfölöttiségből fakadt, és ezt az egyetemességet beépítve tevékenységeikbe, az élet minden területére kihatottak.⁸⁵

⁸² Varga Csaba: *A társadalom felébredése az agóniából. Új társadalomelmélet és új jövőmodellek*. Veszprémi Humán Tudományokért Alapítvány. 2011. 81.o.

⁸³ Weöres Sándor: *A teljesség felé*. Magvető Kiadó. 1970. 11.

⁸⁴ Hamvas Béla: *Scientia Sacra* (1. kötet). Medio. Budapest, 1995. 33.

⁸⁵ U. o.

A modernitás embere a szakrális személyiségek voltát azzal bírálja, hogy mivel annak a kornak primitív életfeltételei voltak, az emberek csekély megalapozott tudásanyaggal rendelkeztek és kis közösségekben éltek, ezért képtelenség volt egyetemes szintű megnyilvánulásuk. Ez a bírálat azért fals, mert az egyetemesség mértéke nem a mennyiség: nem enciklopédikus tudás, sem polihisztorság. Ezek mindössze anyagi, absztrakt vonulatú (jellegű) tudásnak felelnek meg. A *Véda*⁸⁶ kijelenti: “tudás és nemtudás, mindkettő elégtelen”. Hérakleitosz szavai ugyanennek adnak hangot: “a sokat tudás semmire sem tanít meg”. Az univerzalitás jellege nem a mérhető, anyagi tudásban keresendő, hanem a szellemi kvalitásban, írja Hamvas.⁸⁷ Ezek a személyek egytől egyig a lét kvintesszenciáját közvetítették az ősi ember számára és korunk társadalmára még mindig azért vannak akkora hatással, mert tanításaik és személyiségük a szakrális lét dimenzióit őrzi egészen napjainkig.⁸⁸ Ebből a megvilágításból szemlélve korunk specialistáit és szakembereit, azért fűzi őket olyan szkeptikus viszony az őskor emberéhez, mert világhelyzetük túlságosan leszűkült, így nem járja át őket az univerzalitás tágassága, amely a szakrális személyiségek sajátja.⁸⁹

A következőkben létfontosságú, hogy összevegyük az őskori nyelveket és a mai európai nyelveket ahhoz, hogy mondandónk megkoronázásához érjünk. Az őskori szövegek “*szutra-stilusban*”⁹⁰ íródtak, ami azt jelenti, hogy nyelvtanilag nem koherens szavakból épülő rövid mondatokból állnak, majdnem csak rejtvények. Szógyököket tartalmazó titkosíráshoz hasonlítanak és az olvasóra van bízva az összefüggés meglátása. Jelképekként funkcionálnak, így az ősi indiai, illetve iráni könyvek esszenciájukban nem térnek el a konkrét jelekkel íródott kínai művektől, vagy a hieroglif írással alkotott papiroszoktól, a kőbe vésett babiloni írástól, valamint a perui *kiputól*.⁹¹ Ez a stílus érződik továbbiakban a héber Bibliában, a Kabala régebbi iratában, illetve Hermész Trismegisztosz (Toth), Hérakleitosz, Püthagorasz és a gnosztikusok alkotásain is.⁹²

Az apokaliptikus korba való váltással a *Ji king*⁹³ csontpálcikás jelrendszere írásba vetült később, mely az első nagy szellemi válsága volt a kornak. Az írásos magyarázatokkal a

⁸⁶ jelentése ‘tudás’ Védák: szankszrit nyelvű szent iratok

Forrás: <http://www.enc.hu/1enciklopedia/fogalmi/muvelodestort/vedak.htm> Letöltve: 2014. 04. 04.

⁸⁷ Hamvas Béla: *Scientia Sacra* (1. kötet). Medio. Budapest, 1995. 34.

⁸⁸ U. o. 34.

⁸⁹ U. o. 33.

⁹⁰ szankszrit szó

⁹¹ inka csomóírás

⁹² Hamvas. 37.o.

⁹³ jelentése “Változások Könyve”, Kína legfontosabb írásos emléke

Forrás: <http://www.tarrdaniel.com/documents/Taoizmus/jiking.html> Letöltve: 2014. 04. 04.

szövegek sora csak egyre bővült és a Ji king eredeti alakját folyamatosan veszítette el. Konfuce kommentárjával végül olyan alakot öltött, hogy ezzel nyelvtanilag már a nem beavatottak számára is értelmezhetővé vált.⁹⁴ Ennek ellenére maradtak olyan, mint a Patandzsali Jógaszútrái, valamint a nagy Szánkhja-karika, melyek megőrizték eredeti formájukat.⁹⁵

A szútra lényege a tömörségben, súlyban és a komolyságban rejlik, melyet az annál többet írott, jobban részletekbe menő nyelv képtelen adni. Tisztán a metafizikumból táplálkozik. Végso talánya nem köthető az értelmi tudáshoz, tehát nem fogalom és nem is kép. Egy “metafizikai érintés”, mely ráébreszt a valóságra. Célja, hogy felriassza olvasóját és a *buddha*⁹⁶ állapotába emelje, éberré tegye.⁹⁷ A szútra felépítése úgy áll össze, hogy ha feltehetően a felriasztáshoz hat szó szükségeltetik, akkor abból csak ötöt közöl. A hatodik a kulcs, melyre rá kell lelni. Meglehet, hogy anélkül is értelmet nyer, de abban az esetben csak téveszme. Ha a megértést nem követi a felébredés villanása, akkor megfjejtetlen marad az olvasó előtt. Ez a villanás a “metafizikai érintés” aktusa, ez a szutra primer, legmélyebb esszenciája. A jelkép már másodrendű, az ésszerű értelem pedig harmadrendű.⁹⁸

Az európai nyelveket beszélők számára azért kivitelezhetetlen az őskori szövegek lefordítása, mert nyelvtani akadályba ütköznek, ugyanis azon ősi szavak teljes mértékben hiányoznak az európai nyelvekből. Ennek oka az, hogy az őskori nyelvek egyetemes jelrendszerek, míg az európai nyelvek az individuális Ének produktumai.⁹⁹ Európában a görög és a latin az utolsó két olyan univerzális nyelv, melyből az összes többi nyelv merítkezik. Ezek maradtak fent, melyek a legközelebb állnak a metafizika kifejezéséhez, és a belőlük eredő nyelvek képtelenek voltak átvenni ezt a képességet. Pusztán individuális Ének kifejezőeszközeivé zsugorodtak, mert a reneszánszt érintően az univerzális tartalmak helyébe – melyek a metafizikum átadásával bírtak – az erre alkalmatlan nemzetiségi nyelvek kerültek. A modern tudomány ennek ellenére éppen azt vallja, hogy minél régebbre nyúlunk vissza a kezdetleges népekhez, azok annál primitívebbek voltak, így nyelveik is annál fejletlenebbek, alacsonyabbrendűek voltak. Mégis akkor miért vagyunk kénytelenek mind az univerzalitást megjelölő szavainkat átvenni a görögből, latinból, kinaiból, vagy szankszritból? A történeti felvezetésben már említett *logosz* értelemgazdagsága kimeríthetetlen. A szellemi tér, melyet jelöl és feltár értelmezője előtt, végeláthatatlan. Ahhoz, hogy megközelítsük a *logosz*

⁹⁴ Hamvas. 38.o.

⁹⁵ U.o.

⁹⁶ jelentése: “felébredett” (megvilágosodott)

Forrás: <http://www.enc.hu/lenciklopedia/fogalmi/muvelodestort/buddha.htm> Letöltve: 2014. 04. 04.

⁹⁷ Hamvas .38.o. *Az éberség jelentéséről a tanulmány egy későbbi fázisában fogunk foglalkozni.*

⁹⁸ U. o. 38-39.

⁹⁹ Hamvas. 39.o.

jelentéstartalmát, több száz európai szóból álló szótárra volna szükség. A metafizikai jelleg a szankszrit és kínai nyelvekben még ennél is nagyobb mértékben tündököl.¹⁰⁰ Ugyanis ezek a nyelvek a világ jelenségeit egzakt módon meg tudják nevezni, abszolút voltukban.¹⁰¹

Ha az európai nyelveket a latin és görög mellé állítjuk, akkor ezen utódnyelvek majdhogynem civilizálatlan, “konyhanyelvnek” minősülnek mellettük. A magasabb rendű valóságok látása, a minőségibb élettevékenységek művelése és a magasabb színvonalon végzett gondolkodás az európai nyelveken csak a görög és latin szavak folytonos segítségével őrizhető meg. A metafizikai színvonal és grammatikai bőség, melyet e nyelvek szavai magukban hordoznak, az utódnyelveik számára hozzáférhetetlenek.¹⁰²

Ebből kifolyólag a nyelvrendszerek mögött meghúzódó gondolkodásmód is különbözik az ősi nyelvek és a modern származékaik között. Míg az aranykorban az univerzális szellemi Én végzi a gondolkozás tevékenységét, addig korunkban az individuális Énre korlátozódik ez a feladat. Az individuális Ént az a pontatlan szemlélet hajtja, hogy ha kellő távolságba húzódott el és onnan szemlél, akkor már megragadta az igazságot. Ez viszont mindössze egy elvont, absztrakt-látásmód önmagában. A gondolkozáshoz nemcsak távlat, hanem amellet színvonal és *éberség* is szükséges egyaránt. *Éberség* híján képtelenség meglátni a dolgok szubsztanciáját, a lényeg látása nélkül viszont kizárt egzaktnak lenni. Pontosság fedezhető fel Platón idea-metafizikájában, Püthagorasz számelméletében, a kaldeus asztrológiában, illetve néhány európai költő és gondolkodó munkásságában (Böhme, Baader, Shakespeare, Molière, stb). Ezen személyiségek munkái mind egzakt látásra vallanak, mert nem fogalmakban juttatták kifejezésre gondolataikat, hanem jelekben és képekben. Ami az őket jellemző szintetikus gondolkodásmódon kívülre esik az leginkább absztrakt, illetve kaotikus. Absztrakt pedig annyit tesz, hogy elvont. Valóságtól, igazságtól, teljességtől, lényegtől és így a léttől is elvonatkoztatott.¹⁰³

5. Tudatosság, éberség, jelen-lét, megvilágosodás témaköre

Az *éberség*, nem pszichológiai értelemben véve, egy metafizikai megjelölés. Metafizikai értelemben az élet intenzív érzékenységet, a lét teljes megtapasztalását jelenti.¹⁰⁴ Ezen a ponton a hagyományos értelemben vett *tudattól* is el kell különítenünk, mivel a

¹⁰⁰ U. o. 39.

¹⁰¹ U. o. 40.

¹⁰² U. o. 39-40.

¹⁰³ Hamvas. 40.

¹⁰⁴ A továbbiakban ebben a jelentésében fogjuk használni az *éberség* szót

pszichológiában az az “emberi lélek nappali szerveként” szerepel. Vagyis úgy mint a fizikai világban történő tájékozódás, gondolkozás, észrevétel, vagy szándék, amelyeknek lehet tudatos voltuk.¹⁰⁵ A tudatosság itt pszichikai tevékenységre utal. A metafizika körében viszont teljesen más jelenséget hordoz magában, nevezetesen ott az éberség rokonértelmű megfelelője. Így az éberség a magasabb rendű léthez visz és fellazítja a zárt életet. Egy olyan mindenki ott rejlő képesség, amely a nyílt létbe, a teljességbe képes emelni az egyént.¹⁰⁶ *Weöres* úgy értekezik az éberségről, mint a kulcs, mely kettőt fordul a zárban: “Bontsd szét személyedet és beléd tódul a világ. Bontsd szét a személyeddé vált világot és beléd tódul a teljesség.”¹⁰⁷

Az éberség szakadatlanul jelenlevő, idő- és térfölötti, illetve életfölötti, amely világosságából és nyíltságából adódóan csalhatatlan az élet tüneményei előtt. Az aranykor leáldozásával azonban elmerült a lét felfordulásával és felismerhetetlenné vált. Az apokaliptikus ember, aki a kábaság légkörébe süllyedve absztrakt ideák között mereng, ennek ellenére minduntalan magában hordja ennek az éberségnek a potenciálját.

Az apokaliptikus kor beköszöntével a köznapi értelemben vett tudat lett a kábaság szerve. Ez a tudat a zárt anyagi lét irányába, az érzékek természetvilága alá, a tér és az idő közé vetette az univerzális Ént, mely által az éberség fokozatosan a homályba tűnt. A derengő éberség ennek ellenére még fel-felvillan, miközben az individuális Én a tudat kormányzása alatt éli életét. A tudatban felbukkanó elemek absztraktumok. Önmagukban állnak valótlannal, álmokképpként. Ezzel szemben az éberségben jelenlevő elemek létező valóságok. Összegezve az őskori hagyomány tanítását *Hamvas* szavaival: “A tudat az elmerült ember lefokozott Énjének a varázslat-világra vonatkozó szerve; a tudat az individuális Énhez tartozik. Az éberség a nyílt létben élő univerzális személyeknek a valóságra vonatkozó intenzív érzékenysége; az éberség az univerzális Énhez tartozik.”¹⁰⁸

Ezek alapján kijelenthetjük, hogy korunk embere alvajáró, mert érzékenysége van a káprázatra, a varázslatra, az álmvilágra. Ébersége a pszichológiai tudatban szunnyad, ez a tudat pedig a varázslatban gyönyörködik. A hétköznapi nyelvben ez az éberségnélküli tudatosságot jelenti. Az éberség ezzel szemben nem gyönyörködik a káprázatban, hanem keresztüllát rajta. Így a lét legmagasabb foka nem a (felhalmozott anyagi) tudás, hanem az érzékenység.¹⁰⁹ *Weöres* erről a következőképpen értekezik: “...itt minden hazug körülöttünk: a

¹⁰⁵ Hamvas . 40.

¹⁰⁶ Hamvas .24.

¹⁰⁷ Weöres Sándor: *A teljesség felé*. Magvető Kiadó. 1970. 108.

¹⁰⁸ Hamvas. 25.

¹⁰⁹ U. o. 26.

tér ál-végtelenje, a dolgok ál-valósága, önmagunk ál-sokasága. S az ember-agyban még az igazság is táncol: egyszerre minden igaz, és egyszerre semmi sem igaz. (...) a sok külön-lévő ál-valóságban csak az a valódi, ami bennük semminek, képzeletnek rémlik: érzékelhetetlen, közös lényegük, a változó megnyilvánulások mögötti változatlan létezés.”¹¹⁰

6. Kvantumfizikai analógiák. Párhuzam az ősi keleti vallási tanítások és a fizikai világkép között

”Azonos törvényeket kell alkalmazni, melyek fönt és lent ugyanazok – mert teremteni csak egyféleképpen lehet. Lent a földszinten és fent a kozmoszban az alapvető törvények ugyanazok. A genetikában, a biológiában, a fizikában, az emberi lélekben és az Örökkévalóságban minden ugyanúgy működik.”¹¹¹

Vitathatatlan tény, hogy az ezoterikus tanítások nagy része teljes átfedésben van a tudomány legújabb felfedezéseivel, a kvantumfizikai illetve metafizikai értelmezések hitelesítik az ősi keleti tanok alapvető állításait. És bár a kritikai megközelítés azzal vádolja az ezotériát, ezt a fajta „áltudományoskodást”, hogy a mindenkori tudomány éppen aktuálisan letűnt és elvetett ágazatait igyekezett felkarolni, amely így rövidesen valamely okkult irányzat szerves részét képezte, új irányelvet adva annak - erre a sorsra jutott a pszichológia mélylélektana, akárcsak a biológia egyes szegmensei is (darwini evolúció elmélete) - nem vitatható, hogy az ősi keleti vallási bölcseségek, és a legmodernebb metafizikai észrevételek között kimutathatók bizonyos analógiák. Ezek közül a leglényegesebbek:

1. Minden az ürességből származik
2. A mozgás és a létezés azonossága
3. Minden tapasztalható jelenség egy egységet alkot

1. Buddhista nézetek azt vallják, hogy a valóság egyik legmeghatározóbb tényezője az üresség. Az üresség minden külső és belső jelenség valódi természete, a létező szubsztanciától való mentességet jelent. A kvantumfizika szerint pedig a légüres tér az atomok elemi összetevője is. „A fizikusok felfedezték, hogy az anyag látszólagos szilárdsága valójában érzékszerveink teremtette illúzió. Ez arra az emberi testre vonatkozóan is igaz, amit mi

¹¹⁰ Weöres Sándor: A teljesség felé. Magvető Kiadó. 1970. 18.

¹¹¹ Müller Péter: Kígyó és kereszt. Édesvíz kiadó. Budapest. 2004. 132.o.

formának érzékelünk és gondolunk, holott 99,99%-a valójában üres tér. Ilyen hatalmas űr található ugyanis az atomok között, saját méretükhöz viszonyítva. S nem csak közöttük, bennük is: ugyanekkora gigászi űr tátong minden egyes atom belsejében is, ugyanis az atom tömegének majdnem egésze az atommagban koncentrálódik.”¹¹² A taoista és buddhista vallás gyakorlása során is nagy hangsúlyt fordít az ürességre: meditáció során a cél az elme kiürítése, és a gondolatnélküli állapot elérése a csend megtapasztalása érdekében.¹¹³

2. A keleti nézetek egyértelműen kijelentik továbbá a világ körforgásának kontextusán belül, hogy a mindenség folyamatos változásban van. Semmi sem örök, minden folyamatosan átalakul, s a változás minden létező alapfeltétele. Ez tökéletes egyezést mutat a kvantumfizika azon észlelésével, miszerint az elemi részecskéket képtelenség megállítani és mozdulatlanságra bírni, mert mozdulatlan állapotukban nem lennének képesek létezni. Minél kisebb helyre próbálunk egy részecskét lokalizálni, annál nagyobb sebességgel mozog majd. A „világon minden energia, ami pedig köztudottan nem vész el, csak átalakul” elve érvényesül itt. A világon minden egyes létezőt ez az állandó változás jellemez. ”A létforgatagban minden részekből áll és állandóan változik.”¹¹⁴ Ami örök, az a változás törvénye. Nincs a buddhizmusban sem semmi, ami örök és változatlan entitás lenne. Ami nem változik, az nem is létezhet. Olyan ez, mint mikor a kádban a lefolyó felett kavargó víz stabil, álló tölcsernek látszik, ami azonban csak illúzió...

3. A Világegyetem egy végtelen, tiszta energiamező, amely állandó, de az állandóságon belül állandóan változó. Ám az állandó változás következtében újra és újra egyensúlyba kerül. Egységes, egész és tökéletes, attól, ami alkotja. Minden, ami a Világegyetemet alkotja, szintén energia, egységben lévő és tökéletes. Mivel minden energia, semmi sem válik külön, minden mindennek a része, azaz minden egybeolvad mindennel. Minden mindennel kapcsolatban van és összefügg, hiszen ugyanabban az energiamezőben létezik. Minden hordozza minden információját. Minden információja együtt a végtelen ismeret, végtelen tudás. A világegyetemben tehát minden egy, „mind egy”. Kifejező magyar nyelvünk igen nagy segítséget nyújt ennek megértésében: ha valamely dolognak nincs relevanciája többé, egy pillanatig átlátjuk ezt az igazságot, és azt mondjuk: „mindegy”, hiszen elismerjük: minden mindennel kapcsolatban áll, éppen ezért veszíti el az adott probléma vagy kérdés a létjogosultságát. Ha pedig minden, ami alkotja a Világegyetemet, hordozza annak összes

¹¹² Eckhart Tolle: *Új Föld*. 100.o.

¹¹³ <http://buddhistaminilexikon.blogspot.hu/2008/09/ressg.html>

¹¹⁴ Szász Ilma: *A vallások végső igazsága. Metaelmélet, metafizológia*. Stratégiakutató Intézet. 2005. 420.o.

információját, akkor mivel mi magunk is a Világegyetem részét képezzük, mi is magunkban hordozzuk annak összes információját. Azaz minden pillanatban a végtelen tudás birtokában vagyunk. Ahogyan az óceánban keveredő sós és édes folyóvíz sem tud soha többé elválni egymástól, úgy mi sem tudunk különválni a mindentudástól. Egyek vagyunk vele. A keleti tanításokban használt megvilágosodás fogalma nem mást jelent, mint azt, hogy az ezt az állapotot elért személy, bármely pillanatban képest betekintést nyerni ebbe a mindentudásba, végtelen információba. A megvilágosodást valójában mindenki megtapasztalta már, ha csak egy röpké pillanatra is. Ezek olyan rövid, eufórikus pillanatok, amelyekre többnyire nem vagyunk tudatosak. Az a pillanat, amikor a hirtelen belelátunk a végtelen lehetőségekbe, minden információ elénk tárul, és kapunk egy úgynevezett késztetést. Ez tudatosul bennünk, és hirtelen „a semmiből” rájövünk, hogy mit is kell tennünk. Mindenki ismeri ezt a pillanat tört része alatt végbemenő folyamatot, amelyet intuíciónak, vagy megérzésnek nevezünk. Nem más történik ekkor, mint hogy egy pillanatra megvilágosodunk, megnyílnak előttünk a csatornák és képesek vagyunk belelátni ebbe a lényünket képező mindentudásba, a Világegyetem végtelen információjába, s abból kiszűrni a számunkra fontos lényegét. Olyan rövidke pillanat ez, hogy legtöbbször hitrendszerünk által már felül is bíráljuk és át is értékeljük jól megszokott gondolatainkkal. Így ez a megérzés vagy bevillanás sokszor feledésbe merül, majd később visszaemlékezünk erre a pillanatra és azt mondjuk: Miért is nem hallgattam a megérzéseimre...¹¹⁵ „Utólag néha föleszmélünk: Jé, de érdekes, lekéstem a vonatot, amely épp karambolozott, vagy hazaszaladunk mert rossz érzésünk volt és kiderült, hogy folyik a gáz... vagy: ösztönösen fékezünk, s fél perc múlva az előttünk levő kocsikarambolozik. Csodás véletlenek? A veszélyben megnyílik a tudattalan, s hirtelen megérezzük azt a láthatatlan kezet, amely sorsukba beavatkozott. Ezek az élmények azonban ritkák. Hétköznapi páncélban járunk, s antennáink nincsenek ráhangolva a magasabb világra.”¹¹⁶ A kvantumfizika sem vélekedik erről másképp a véletlenekről és az összefüggésekről: Az egész Univerzum megértése csak tökéletesen holisztikus megközelítésben lehetséges. Semmit sem ragadhatunk ki összefüggéseiből, mivel az csak a teljes univerzális rendszer többi részével való kölcsönhatásban tud létezni és működni.¹¹⁷

„Amiről beszélek nem lázálom, vagy hobbant elmeszülemény. Egy nagyon mély és nagyon alapvető dologról van szó, amelyet a kvantumfizika egyre inkább igazolni látszik.”¹¹⁸

¹¹⁵ Csattos Ilona: *Vedd észre*. 88.o.

¹¹⁶ Müller Péter: *Kígyó és kereszt*. Édesvíz Kiadó. Budapest. 2004. 135.o.

¹¹⁷ Stratégiakutató Intézet. 87.o.

¹¹⁸ Dr. Fred Alan Wolf kvantumfizikus, egyetemi tanár és elismert író. (Rhonda Byrne: *A Titok*. 20.o.)

7. Az ezotéria legfontosabb tanításai: Az érzéseink, gondolataink, szeretet, hála, megbocsátás fontossága (tudományos, metafizikai megközelítés)

Ahhoz, hogy felfoghassuk, és elfogadjuk az ősi keleti vallási tanítások legfontosabb alaptéziseit és rálássunk arra háttérben húzódó, és csak mélyebb megismerés során felfedezhető csatornára, amely a kinyilatkoztatott igazságokat a tudománnyal minden tekintetben összeköti, s ezáltal hitelesíti, igazolja, meg kell értenünk univerzumunk egyetemes törvényeinek működési mechanizmusát.

„Az Univerzum valódi természetének megértéséhez energiában, frekvenciában és vibrációban kell gondolkodnunk.” /Nikola Tesla/

TÁRSADALMI VISZONYULÁS | Első olvasásra sokan ítélik meg triviálisnak és közhelyesnek az ezoterikus könyvek mondandóját, hiszen hétköznapi értelmezésben az olyan felszólítások, mint „gondolkodjunk pozitívan”, „használjuk a szeretet erejét”, „legyünk hálásak”, stb., nem tartogatnak számunkra semmi újat. Ám a kételkedők számára mára már a legtudományosabb magyarázatok bizonyítják, hogy ezen állítások valódi tartalmának tudatosításához az eddigtől eltérő szemléletmódra és mélyebb értelmezésre van szükség, mely mára szintén elérhető közelségbe került. Végzett felmérésünk kimutatta, hogy a válaszadók 12-16%-a a „nem hiszek ezekben a dolgokban” opciót jelölte az ezoterikus témákkal kapcsolatban, holott a kellő ismerettel rendelkezők tudják, hogy ez nem hit kérdése. Olyan ez, mint a gravitáció. Nem látjuk, mégsem kérdőjelezzük meg a létezését, hanem tényként kezeljük. Ugyanezt kéne tennünk az Univerzum többi hatalmas törvényével is, hiszen attól még, hogy nem látjuk őket, vagy nem hiszünk bennük léteznek és működésük egzakt, kiszámítható és kiküszöbölhetetlen. Az alábbiakban az Univerzum ezen törvényeinek és az ezotéria és jólétirodalom legfontosabb kinyilatkoztatásainak bemutatására törekszünk.

„Hogy az emberiség képes lesz-e valaha is tudatosan követni a szeretet törvényét, azt nem tudom. De nem is kell tudnom. A lényeg az, hogy a törvény működni fog, ahogyan a gravitáció törvénye is működik, függetlenül attól, hogy hiszünk benne vagy sem.” /Mahátma Gandhi¹¹⁹/

A FIZIKA REFORMJA | Az elméleti fizika területén nagyon lényeges fejlődés ment végbe az elmúlt 20-30 évben. A fizika tudománya maga is egy *metafolyamaton* esett át, elindult a

¹¹⁹ India politikai és spirituális vezetője (1869-1948)

felhalmozott ismeretek szintézise, egyesítése.¹²⁰ Nem a fizikai valóságot ismerjük, csupán annak a lemodellezése történik. A fizikusok régóta feltételezték, ám csak az utóbbi időben nyert bizonyítást, hogy a kvantumfizika szintjén már nem ugyanazok a felállított törvények érvényesek mint amik a makrovilágra igazak. Másképp közelíti meg például az idő kérdését, hipotézisek szerint ugyanis a kvantumszinten **nem létezik idő**,¹²¹ az ok és az okozat megelőzhetik egymást, mi csupán makroszinten érzékeljük egymásutániságnak a történéseket. Több kísérlet is bebizonyította már, hogy épp ezért lehetetlen az anyag kvantumszinten történő pontos megfigyelése. Egy különösen érdekes kísérlet arra világít rá, hogy az anyag legkisebb szubatomi¹²² szintjén képes megváltoztatni viselkedését, reakcióját és saját lényegét is, ha tudatunk általi befolyás éri. (Videó a megjelölt forrás helyén.)¹²³

EGYETEMES TÖRVÉNYSZERŰSÉGEK | Az Univerzumban minden törvény egyenértékű és egyetemes, egyik sem áll a másik felett. Érvényességük kikezdhetetlen, mindegyik mindenkor vonatkozik mindenre és mindenkire. A legalapvetőbb és az ezoterikus irodalom által leginkább hangoztatott törvényt többféle néven említik: hívhatjuk a *vonzás törvényének* de a *szeretet törvényének* is, *természeti törvénynek*, a *teremtés törvényének*, a felsorolás végtelen. Egyenlő ez a mágnesesség elvével, miszerint a hasonló a hasonlót vonzza. Alapja, hogy **a világon minden energia, és minden egy bizonyos frekvencián rezeg**. Mivel mi magunk is a világegyetem részét képezzük, egy bizonyos frekvencián rezgünk minden pillanatban, mely szintet az aktuális gondolataink és érzéseink határoznak meg. Gondolatainknak ugyanis saját frekvenciája van, aktuális rezgésszintünket pedig gondolataink határozzák meg, melyek mágneses jeleket bocsátanak ki. Adótorony-effektus alapján vonzza egyik rezgésű dolog (tárgy, személy, esemény) magához a másikat. Így működik a vonzás törvénye.¹²⁴ Erre az egyszerű fizikai képletre alapoz minden jólétirodalmi mű, minden módszer és technika, amely azt hangoztatja bármit magunkhoz vonzhatunk az életben amit csak szeretnénk. Állításaik teljesen helytállóak, ám a legtöbb esetben a tudományos háttér megismerése és megértése elmarad, felszámolhatatlanná téve ezzel a szkepticizmus jelenségét.

¹²⁰ Stratégiakutató Intézet. u.o. 42.o.

¹²¹ „Múlt, jelen és jövő megkülönböztetése nem más, mint egy rendkívül makacs illúzió.” /Albert Einstein (1879-1955)/

¹²² Az atomoknál kisebb részecskék átfogó elnevezése. Az atom közvetlen alkotórészeit: elektront, protont és neutront értünk rajta. Ennél is kisebb egységei a kvarkok.

¹²³ <https://www.youtube.com/watch?v=LbubPpizIwg>

¹²⁴ Rhonda Byrne: *A Titok*. u.o. 33.

KLASSZIKUS TUDOMÁNY (ÁLTALÁNOS FIZIKA) VS. KVANTUMFIZIKA | Miért van annyi paradoxon, ellentmondás és paranormális jelenség világunkban, amelyekre a klasszikus tudomány egyszerűen képtelen magyarázatot adni? A fent leírt törvényszerűségek nem csak az „einsteiní-newtoni” fizika szintjén magyarázhatóak, hanem kvantumszinten még inkább beigazolódnak látszanak. „Sokáig azt hitték, hogy a kvantumfizika csupán az elemi részecskék világában érvényes, mindennapi életünkben azonban továbbra is olyan világban érezhetjük magunkat, ahol kizárólag a klasszikus fizika törvényei uralkodnak. Mindezekre rácsfol a valóság. Bár a kvantumfizikai jelenségek szinte észrevétlenül működnek, hatásuk betör a makrovilág szintjére is. Lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy világunk nem kiszámítható, rendszeresen fordulnak elő körülöttünk váratlan, paradox jelenségek. Kvantumfizikai szinten mindez magyarázható.”¹²⁵

HÁLA, SZERETET, MEGBOCSÁTÁS | A hála minden valaha élt avatár tanításainak központi eleme. Ez a két fogalom (valójában egymás szinonimái) minden vallás (hinduizmus, buddhizmus, iszlám, judaizmus, kereszténység, ősi kultúrák) elemi részét képezi. A hála érzése egyenlő a szeretet érzésével, mely frekvenciára ha ráhangolódunk, azzal kibocsátjuk magunkból azt. Amit kiáramoltatunk (KÉP!!!! ERŐ KÖNYVBŐL, ENERGIA) abból hiány keletkezik bennünk. Az Univerzum alapvető természeténél fogva a folyamatos egyensúlyra és harmóniára törekszik, ezért ha belőlünk valamiből hiány van, annak logikus következménye, hogy a hiány pótlására kívülről ugyanannak a dolognak kell visszaáramolnia hozzánk, hogy az egyensúly ismét helyre álljon. Ha tehát szeretet áramoltatunk ki magunkból, olyan események következnek be életünkben, amik továbbra is erre adnak majd okot, míg ha például félelem, düh, harag, irigység, gyűlölet érzését bocsátjuk ki magunkból, az még több olyan helyzetet eredményez majd, amikkel kapcsolatban ugyanezt érezhetjük majd. Rövidebben fogalmazva: Amit kifelé adsz, azt kapod vissza. Hiszen „minden hatáshoz tartozik egy vele egyenlő mértékű, ellentétes irányú ellenhatás.” /Isaac Newton/.

TEST ÉS LÉLEK | Mára már bizonyított tény, hogy a pozitív gondolkodás mentális kezeléssorozatnak minősül, és gyógyír a világon minden valaha diagnosztizált betegségre. Kigyógyulni a „gyógyíthatatlan” betegségekből nem csodaszámba megy, hanem egyértelmű következtetése annak, a ma már orvostudományban is egyre inkább elfogadott ténynek, hogy testünk minden egyes sejtje reagál a szellemi-lelki állapotunkra. A jól ismert Placebo-hatás remek példa a vonzás törvényének demonstrálására. Az energiagyógyászat küszöbén állunk, ahol szemtanúi lehetünk az irányított mentális energia segítségével történő „gyógyulási

¹²⁵ Stratégiakutató Intézet. u.o. 81.o.

technika” beültetésének az orvoslás területére, ami hatalmas előrelépést jelent az emberiség számára.

VIZUALIZÁCIÓ ÉS AGYKONTROLL | Az ezoterikus irodalom tartalmának nagy részét az teszi ki, hogy rengeteg különböző módszert és technikát kínál nekünk segítségképpen amivel gyakorolhatjuk a hálát és a szeretetet, illetve az előző fejezetben taglalt éberséget és jelenlétet. A vizualizáció materializáció módszere, teremtés folyamatát könnyíti meg koncentrált gondolatelőhívással, mely intenzív érzéseket, frekvenciákat hoz létre, kibocsátva őket az Univerzumba. Ennek megfelelően a vonzás törvénye visszasugározza nekünk a megfelelő képeket.¹²⁶ Sok esetben ugyanezen technikára alapoz a nemzetközileg elismert, José Silva¹²⁷ által kidolgozott Agykontroll módszere is. A Stanford-i egyetem kutatóinak mérése alapján kiderült, hogy agyunknak csupán mintegy 2%-át használjuk ki. A Silva-féle agykontroll egy tudományosan megalapozott praktikus, könnyen elsajátítható önfejlesztő módszer, amely lehetővé teszi, hogy ennél lényegesen nagyobb mértékben használjuk ki képességeinket, a problémamegoldás készségét fejlesztve ezzel. Fontos eszközei a relaxáció vagy lazítás, ami egyúttal a bizonyítottan megbetegítő hatású stresszt is levezeti. Az agykontroll nem egy konkrét vallás - világnézettől függetlenül mindenki elsajátíthatja –, ugyanakkor nem is mágia, hanem elménknek sokak által ma még kevésbé ismert és ezért kevésbé kiaknázott képességeinek használata, ami kiegészíti a cél elérésében tett cselekedeteinket.

INTERJÚ DOMJÁN GÁBORRAL | Megkérdeztük ezekről az Agykontroll módszer magyarországi képviselőjét, Domján Gábort¹²⁸ aki a szemináriumokat tartja. Válaszaiból az derül ki, hogy élesen elhatárolja az Agykontroll módszerét az ezotériától, és kifejezetten kerüli az azzal kapcsolatos asszociációkra okot adó fogalmakat, mint pl spiritualitás, megvilágosodás, éberség, jelenlét, tudatosság, stb. Óvatosan bánik mint a fogalmakkal, mind az ezotéria hangoztatásával, hiszen bár az Agykontroll elismert képviselőjeként, több évtizedes tapasztalattal a háta mögött hihetetlen háttértudással rendelkezik a témában, nem tartja célszerűnek a határok összemosását: az Agykontrollnak semmi köze az ezotériához vagy a misztikumokhoz, egy teljességgel tudományos és minden szempontból alátámasztható, bizonyítható módszerről van szó. Ennek oka, hogy bár az Agykontroll világszerte elismert és sikeres, bizonyos körökben még mindig instabil lábakon áll, hiszen az olyan hihetetlen,

¹²⁶ Rhonda Byrne: u.o. 81.o.

¹²⁷ José Silva (1914-1999) texasi származású parapszichológiai kutató, az Agykontroll módszer kifejlesztője és megalapítója. Eredetileg saját gyerekein végzett tanulással kapcsolatos kísérleteket, és azt vizsgálta, lehetséges-e egy ember IQ-jának a megnövelése. 28 évig kutatta a módszert, mely mára világszerte elismert lett.

¹²⁸ 1951-ben született, 1990 óta oktatja az Agykontrollt

paranormálisnak bélyegzett eredményeket, amelyeket a résztvevők a tanfolyamokon elérnek, és az olyan jelenségeket, amiket ott átélnek a laikus (tanfolyamon még soha részt nem vett) közönség egy része még mindig nem képes befogadni. Célszerű ezért mindenféle ezoterikus ízű és színezetű fogalmat háttérbe szorítani, és minden misztikus jellegű magyarázatot elkerülni. Analógiát vélhetünk tehát felfedezni az Agykontroll óvatoskodása és a valódi ezotéria jövőképeinek problematikája között, amely a bizonytalanság felé sodródik a sokat emlegetett kereskedelmi és üzleti ezotéria kitermelt produktumainak társadalomra gyakorolt hatása következtében.¹²⁹

¹²⁹ Interjú Domján Gáborral (Veszprém, 2014. 04. 06), teljes szöveg a Mellékletben.

IV.FEJEZET: ÖSSZEGZÉS

Korunk illúziója: az individuális Én. Ez az Én elszakítva az Egésztől, egy kollektív álmod alszik. Ebben az álomban, amit egész életében lát, amit tanul, amit kíván, ami ellen küzd az mind saját képzelgése. Délibáb. Szellemét világszemléletekbe szűkítette, külön-külön világképekre osztva az Egészet. Különböző pontokból érintve így a valóságot, pusztán világnézetekbe süllyedve szendereg. Én-hittel rendelkezik, melynek alapja a hiúság, biztosítéka az önzés, és féltése az aggodalom.¹³⁰ Az Én életmódja pedig a reflexió, vagyis az önmaga irányába visszahajló lépték, amely saját magának cselekszik, élvez, gyűjt és örül. Ez a magányos életszínvonal teljesen ellentéte az aranykor közvetlenségének és nagy közösségi létének. A hatalom és a tulajdon iránti ösztön terjedelme, valamint a becsvágy és az önzés nagysága a magány mértékével egyenes arányban, exponenciálisan nő. Így egyre több tér jut a félelemnek, a kábaság pedig egyre csak fokozódik és mélyül. Ez korunk álvalósága, amit a *szánkhja*¹³¹ *szamszárának* nevez: az individuális Ének zűrzavaros és ésszerűtlen kavalkádja, akik csupán az anyag határáig látnak.¹³²

A leírtak alapján így módon egy precízebb képet kaphatunk ezek után arról, hogy az éberség, mint metafizikai, intenzív érzékenység miatt is annyira kardinális a mai elanyagiasodott világunkban. Az emberiségnek elengedhetetlen lesz mentális bálványainak eleresztése, a téveszmék zsákutcáiból való kijutása, és kulcsfontosságú lesz a feltétlen létezésig való leásás, az árnyvalóság transzcendálása ahhoz, hogy a modern társadalmunk agóniáját és kollektív zűrzavarát föloldjuk. Mindez egyéni szinteken veheti kezdetét, hogy táptalajt biztosítson az egység, a teljesség kiterjedélyesedéséhez. Egy új ismeret megszerzése nehéz. Viszont ez nem csak egy új ismeret megszerzése; ez egy új létezés elsajátítása. Gandhi üzenetével mondandónk végének eleget téve: “Te magad légy a változás, amit szeretnél látni a világban.”

¹³⁰ Hamvas. 28.o.

¹³¹ Az indiai filozófia hat ortodox rendszerének egyike

Forrás: <http://terebeess.hu/keletkultinfo/lexikon/szankhja.html> Letöltve: 2014. 04. 04.

¹³² Hamvas. 29.

Irodalomjegyzék

Monográfiák:

- A.A. Long: *Hellenisztikus filozófia*. Osiris Kiadó. 1998.
- Csattos Ilona: *Vedd észre*. Csendo Kft. 2011.
- Dethlefsen, Thorwald: *A sors mint esély. Ezoterikus pszichológia*. Arkánium. Budapest. 1992.
- Domokos Áron: *A populáris ezotéria és az olvasás piaca*. Budapest. 2007. (Letöltve: 2014.01.15.)
- Eckhart Tolle: *Új föld*. (Dr. Domján László fordításával). Budapest. 2006.
- Erdei Zoltán: *Antispiritualitás és modern "ezotéria"*. Kvintesszencia. Debrecen. 2005.
- Hamvas Béla: *Scientia Sacra* (1. kötet). Medio. Budapest. 1995.
- Katona Imre - Ecsedi Csaba: *Mitológiai ábécé*. Gondolat. Budapest 2010.
- Keynes, John Maynard: *A foglalkoztatás, a kamat és a pénz általános elmélete*. Budapest. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. 1956.
- Leo Babauta: *A kevesebb ereje*. Lényegre szorítkozás az üzleti- és magánéletben. Bagolyvár Könyvkiadó. Budapest. 2012.
- Lynne McTaggart: *Az energiamező* (Domján Gábor fordításában). Horizone Kft. Budapest. 2008.
- Müller Péter egy interjúbán. Írta: Vig György. 2008. 03. 19. Nők Lapja rovat.
- Müller Péter előadása. PP Konferenciaközpont. 2010. november 25.
- Müller Péter: *Kígyó és kereszt*. Édesvíz Kiadó. Budapest. 2004.
- Müller Péter: *Lomb és gyökér*. Édesvíz Kiadó. 2007.
- Nevill Drury: *A miszticizmus és az ezoterikus tanok lexikona*. Elektra Kiadóház BT. 2002.
- Osho: *A megértés könyve*. Édesvíz Kiadó. Budapest. 2006.
- Rhonda Byrne: *A Titok*. Édesvíz Kiadó. Budapest. 2007.
- Rhonda Byrne: *Az erő*. Édesvíz Kiadó. Budapest. 2010.
- Rudolf Steiner: *A szabadság filozófiája*. Genius Kiadó - Új Mani-fest Kiadó. Budapest. 2005.
- Szász Ilma: *A vallások végső igazsága*. Metaelmélet, metafilozófia. Stratégiakutató Intézet. 2005.
- Tarr Bence László – Izing Klára: *Az ezotéria árnyoldalai*. 2007.
- Umberto Eco: *A Foucault-inga*. Európa Könyvkiadó. 2008.

Varga Csaba: *A társadalom felébredése az agóniából*. Új társadalomelmélet és új jövőmodellek. Veszprémi Humán Tudományokért Alapítvány. 2011.

Varga Csaba: *A társadalom felébredése az agóniából*. Új társadalomelmélet és új jövőmodellek. Veszprémi Humán Tudományokért Alapítvány. 2011.

Varga Csaba: *Metaelmélet, metafilozófia*. Stratégiakutató Intézet. 2005.

Weöres Sándor: *A teljesség felé*. Magvető Kiadó. 1970.

Folyóiratok:

Farkas-Mund: *Technicizált spiritualitás*. In.: Liget, 2002. 9.68.

Internetes források:

<http://buddhistaminilexikon.blogspot.hu/2008/09/ressg.html> Letöltve: 2014. 04. 01.

<http://www.enc.hu/1enciklopedia/fogalmi/muvelodestort/vedak.html>

Letöltve: 2014. 03. 28.

<http://lexikon.katolikus.hu/S/szabadv%C5%91m%C5%B1vess%C3%A9g.html>

Letöltve: 2014. 03. 29.

<http://lexikon.katolikus.hu/H/hermetika.html> Letöltve: 2014. 04. 02.

<http://www.tarrdaniel.com/documents/Taoizmus/jiking.html> Letöltve: 2014. 03. 25.

<https://www.youtube.com/watch?v=LbubPpizIwg> Letöltve: 2014. 03. 24.

<http://terebess.hu/keletkultinfo/lexikon/szankhja.html> Letöltve: 2014. 03. 29.

<http://www.enc.hu/1enciklopedia/fogalmi/muvelodestort/buddha.html>

Letöltve: 2014. 03. 30.

<http://terebess.hu/keletkultinfo/lexikon/agni.html> Letöltve: 2014. 04. 04.

<http://terebess.hu/keletkultinfo/tuz.html> Letöltve: 2014. 03. 24

<http://jelenletmagazin.blogspot.hu/2011/02/szinay-balazs-hamvas-bela-scientia.html>

<http://files.faragoferenc.webnode.hu/2000003323fab14f70/Hamvas%20B%C3%A9la%20-%20Scientia%20Sacra%201.%20K%C3%B6tet.pdf> Letöltve: 2014. 04. 01.

Forrás: <http://terebess.hu/keletkultinfo/lexikon/zarathustra.html> Letöltve: 2014. 04. 02.

<http://mek.niif.hu/00000/00060/html/108/pc010887.html> Letöltve: 2014. 03. 25

http://hu.wikipedia.org/wiki/Skolasztikus_filoz%C3%B3fia Letöltve: 2014. 03. 29.

http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/tudomany_es_ismeretterjesztes/A_magyar_kultura_eselyei/pages/004_gondolkodas.htm Letöltve: 2014. 04. 03.

MELLÉKLET

1. Interjú Domján Gáborral

KÉRDÉSEK:

1.) TDK dolgozatunkban az ezotéria és a spiritualitás témakörét vizsgáljuk. Ön mennyire tartja magát spirituális beállítottságúnak?

A spiritualitás egy eléggé megfoghatatlan dolog. Mindenkit érint, alapvetően mindenkinél ott van a spirituális beállítottság, hiszen a lélek fogalmából eredeztetjük ezt a szót, amivel pedig minden egyes ember rendelkezik. Igen, én spirituális beállítottságúnak tartom magam. (De azért fontos pontosan meghatározni, hogy mit is értünk alatta.)

2.) Ön, mint az Agykontroll hazai és nemzetközi szinten elismert képviselője és tanítója sokéves tapasztalattal rendelkezve miben látja a módszer felé fordulás okát?

Az agykontroll iránt azt érdeklődés azért kelt fel, mert újdonság volt a maga idejében. De hogy fent is maradt a relatíve nagy érdeklődés, az azért van, mert működik is. Ennek a legjobb reklámját a tanfolyamot elvégzettek jelentik. 29 nyelven tanítják szerte a világon az Agykontrollt.

3.) Ön szerint az Agykontroll módszere mennyire egyeztethető össze a tudománnyal (kvantumfizikával, metafizikával, stb.)? Vannak-e átfedések és átfogó magyarázatok, vagy lehetséges-e a kettőt teljesen különválasztani?

Konkrétan olyan, amire nincs magyarázat, olyan nincsen. Olyan, amire nincs fix magyarázat olyan van. Vannak teóriák, főként az intuíció témakörében. Meggyőző eredményeket, elméleteket lehet felmutatni, de sokan ezeket sem fogadják el – ők le vannak maradva a tudománytól. Semmilyen más tudományágban nem vitatnának ilyet, hogy létezik-e telepátia. Az agykontroll minden szempontból egy teljesen tudományos módszer, melynek során azt tanítjuk, amire a tudomány tanít minket. Az orvostudomány alá tartozó placebo-hatást például a Harvardon is oktatják.

4.) A tanfolyamokon résztvevők között milyen arányban oszlanak meg a szkeptikusok, és a magukat spirituális beállítottságúnak tartók és ezotéria iránt érdeklődők, illetve azok, akik egyik csoportba sem sorolhatók?

Nem tudom rá a választ. Talán többen vannak azok, akik nyitottabbak ezekre a dolgokra. Ugyanakkor hoznak szép számmal olyan rokonokat, barátokat, ismerősöket, akik szkeptikusan állnak a módszerhez. Azonban semmilyen meggyőzésről nincs szó, nem célunk a meggyőzés, itt mindenki a maga tapasztalásai alapján formálhat véleményt. A legnagyobb megtérők általában éppen a szkeptikusokból lesznek.

5.) Egy pár szóban összefoglalva Ön miben látja az Agykontroll tanfolyamok sikerességét?

Nem kedvelem az olyan fogalmakat, mint pl. az ezotéria, mert ezek ún. „skatulyafogalmak”. Mindenféle objektív definíció nélkül skatulyákat jelentenek. Azt hiszem azok érdeklődnek a tanfolyam iránt, akiknek a mai világban felkínált válaszok nem nyújtanak kielégülést mai fogyasztói társadalmunkban. A lelki válság kérdése mögött is ez húzódik, hogy nem elég az, amit a világ felkínál. Ami persze nem baj, sőt kifejezetten jó.

6.) A kritikai megközelítés terén: az Agykontrollt bírálók, kritikával illetők általában mire alapoznak? (Gondolunk itt arra, hogy pl.: összeegyeztethetetlennek tartják a vallással vagy a tudománnyal; nem hisznek az efféle dolgokban; tudománytalannak, banálisnak, irreálisnak tartják, stb.)

Valahányszor a résztvevők a módszer használata során olyan rendkívüli dolgokat tapasztalnak meg, amelyeket egyesek a természetfölötti kategóriába sorolnak, olyankor szívesen fejteném ki bővebben a dolgok tudományos hátterét. Meggyőződésem, hogy az ún. „rendkívüli tapasztalatok”, mint például a távolba látás, intuíció, prekogníció, szinkronicitás jelenségei vagy az öngyógyítás nem a csodák birodalmába tartoznak. Döntő szerepet játszik maga az ember: előítéletes vagy nyitott, prekoncepcióktól megzavart vagy a játék kedvéért lehetőség szerint tudatosan megtisztított gondolkodásával. Aki mindezt tudománytalannak tartja, az nem ismeri, ugyanis ezek mindenkiben meglévő adottságok.

7.) Előkerülnek-e a szemináriumok során olyan fogalmak, mint pl.: tudatosság, jelen-lét, megvilágosodás, éberség?

Ezek nagyon divatos fogalmak, ezért igen, előfordulnak, mert magam is fontosnak tartom őket. De konkrétan az Agykontrollhoz nincs közük. Alapvetően semleges fogalmak, melyek erősen vallási tartalmúak, kötődnek pl. a buddhizmushoz. Ha a szemináriumaim során szóba is hozom, akkor vallási szempontból igyekszem semleges maradni, ám ez néha

elkerülhetetlen. A mesterek, akiket felkapnak, és a szavaik, amiket hangoztatnak: ezek kiváló „pótszerek”. Ha elkerülöm ezeknek a fogalmaknak a használatát.

8.) Utópia/Jövőkép: Ön szerint lehetséges-e a társadalmi lelki-szellemi krízis és agónia felszámolása? Elengedhetetlen-e ehhez minden egyén számára egy olyan sorsfordító beavatkozás, mint pl: az ősi keleti tanítások megismertetése, ezotériával foglalkozás, vagy különböző önismereti, önsegítő tanfolyamokon való részvétel?

Én azt hiszem, hogy minden embernek szüksége van arra, hogy fejlődjön. Hogy ehhez honnan szerzi meg a szükséges tudást, honnan kapja a löketet, az szinte mindegy. Bármilyen generálhatja ezt a folyamatot, ám vannak olyanok, akiket egyszerűen semmi sem érdekel. Társadalmi szinten mindenképpen előnyös, pozitív változásokat hozhatna egy ilyen nyitás. Az effajta tömeges érdeklődés hátterében általában az áll, hogy a fogyasztói társadalom nem kínál megfelelő válaszokat. Szükségszerű, hogy ez hasson az emberek gondolkodására. „A kötés” című könyv egy új világképről szól. Arról, hogy a versengés helyett egy másfajta önértelmezésre kellene törekedni. Egy valódi önértelmezésre, és ha ezt szó szerint vennénk és élnénk, akkor minden egész más lenne...

Veszprém, 2014. 04. 06.

2. | TDK Kérdőív

Jelen kérdőívvel felmérést végzünk a TDK dolgozatunkhoz, mely arra keresi a választ, hogy a posztmodern kor emberének milyen a kapcsolata az ezotéria, a keleti vallási tanítások és misztériumok jelenségével, illetve, hogy ez mekkora szerepet tölt be mai társadalmunk életében. Arra keressük a választ, hogy lehetséges-e a jelenleg fennálló társadalmi-lelki krízis, agónia teljes felszámolása az ezoterikus szemléletmód megismertetésével. Köszönjük a segítségeket!

1.) Belőled milyen reakciókat váltanak ki a következő fogalmak: Ezotéria, Spiritualitás, Tudatosság, Megvilágosodás, Feng Shui, Reiki, Agykontroll, Energiagyógyászat, Lélekgyógyászat, Kineziológia, Jóga, Meditáció, Zen, Taoizmus, Ajurvéda, Transzcendencia, Intuíció, Karma, Univerzum törvényei (Vonzás törvénye)? Több válasz lehetséges.

1. Ismerősen cseng
2. Érdekel, nyitott vagyok a témával kapcsolatban
3. Személyes tapasztalathoz tudom kötni
4. Érdektelenség / Semlegesség
5. Szkeptikusok közé sorolom magam
6. Kifejezetten ellene vagyok, tudománytalannak, irreálisnak tartom
7. Nem hiszek bennük
8. Nem ismerem ezeket a fogalmakat
9. Egyéb:

2.) Olvastál-e már ezoterikus témájú könyvet? Ha igen, kitől és mit?

3.) Részt vettél-e már bármilyen ezoterikus témájú kurzuson, tanfolyamon, előadáson? Ha igen, min?

4.) Hogyan értékeled ezt utólag? Több válasz lehetséges.

1. Sorsfordítónak éreztem / maximálisan beépítettem az életembe az ott tanultakat, hallottakat
2. Azóta már több tanfolyamon is részt vettem és azóta is járok ilyenekre
3. Sok mindennel kapcsolatban felnyitotta a szemem
4. Érdekesnek tartottam, tanultam új dolgokat
5. Semmilyen hatással nem volt rám
6. Nem értettem egyet a hallottakkal
7. Kifejezetten megbántam, idő- és pénzpocsékolásnak tartom
8. Negatív élményként éltem meg
9. Egyéb: ...

5.) Van-e a környezetedben spirituális beállítottságú / témában jártas ismerősöd? Milyen ismerősöd és milyen véleményrel vagy róla?

6.) Amennyiben ellenérzésed van a témával kapcsolatban, az mire vezethető vissza?
Több válasz lehetséges.

1. Összeegyeztethetetlennek tartom a vallásossággal
2. Összeegyeztethetetlennek tartom a tudománnyal
3. Nincsenek kellő és elég alapos ismereteim ebben a témakörben
4. Nem hiszek ezekben a dolgokban
5. Ütközik az értékrendemmel és az elveimmel
6. Banálisnak / irreálisnak tartom
7. Önbecsapásnak / illúzióknak / mondvaszináltnak vélem
8. Nem tartom elég hitelesnek ezen tudományág képviselőit (megvilágosodottak, jógik, mesterek, beavatottak, sámánok, látók, stb.)
9. Negatív élményem van a témával kapcsolatban
10. Egyéb: ...

7.) Ha ezoterikus, spirituális beállítottságúnak tartod magad, mennyire fontos részét képezi ez az életednek? Több válasz lehetséges.

1. Megvilágosodottnak tartom magam / úgy érzem a megvilágosodás útján járok / életcélom a megvilágosodás
2. Eszerint élek, gondolataimat / tetteimet teljes mértékben áthatja
3. Próbálom az életemet ennek teljesen alárendelni és beépíteni a mindennapjaimba
4. Többé-kevésbé elismerem, hogy a boldogság kulcsa ezen ismeretek beépítése lenne az életembe
5. Kezdem érteni a lényegét / átlátom, de gyakorlatban még nem tudom alkalmazni
6. Nyitott vagyok a témával kapcsolatban, de még kevés ismerettel rendelkezem a megértéséhez / gyakorlásához
7. Nem tartom magam spirituális beállítottságúnak
8. Egyéb: ...

8.) Vallásos vagy? Ha igen, akkor milyen felekezethez tartozol?

9.) Ha igen, akkor mennyire játszik fontos szerepet az életedben a vallás?

1. Aktívan gyakorlom
2. Fontos
3. Nem annyira meghatározó
4. Vallásos vagyok, de nem gyakorlom
5. Egyéb: ...

10.) Szoktál-e meditálni vagy relaxálni?

1. Igen, rendszeresen meditálok
2. Néha meditálok
3. Szeretnék rá több időt szakítani
4. Fontosnak tartom a stresszkezelést, relaxációt, pihenést a mai rohanó világunkban
5. Egyáltalán nincs időm ilyenekre, általában rohanással telnek a napjaim
6. Nem tartom fontosnak a meditációt és a relaxációt

11.) Mennyire élsz a jelenben?

1. Teljesen a jelenben pillanatban élek
2. Igyekszem a jelenben élni, de gondolataim sokszor elkalandoznak a múltba és jövőbe
3. Inkább a múltban élek
4. Inkább a jövőben élek
5. Többet foglalkozom a múlton való rágódással és a jövő tervezésével, minthogy a jelen pillanatra koncentrálnék
6. Nem gondolkodtam még ezen a kérdésen
7. Egyéb: ...

12.) Te mitől teszed függővé a boldogságodat? Több válasz lehetséges.

1. Tárgyaktól, kapcsolatoktól, külsőségektől, anyagiaktól, stb
2. Mindig a külső körülményektől, környezetemtől várom a boldogságot
3. Általában másoktól várom el, hogy boldoggá tegyenek
4. Boldogságomat nem a külső tényezőktől teszem függővé, hanem tudatában vagyok annak, hogy saját boldogságomért csakis én tartozom kizárólagos felelősséggel
5. Egyéb: ...

13.) Hiszed-e, hogy ezen szemléletmódok elterjedésével sorsfordító változások mehetnek végbe a világban? Megoldást nyújthat-e egy társadalmi szintű szemléletváltás a mai világ nagy problémáira (politikai dilemmák, gazdasági válságok, szociológiai nehézségek, egyéb globális krízisek)?

1. Igen
2. Nem
3. Egyéb: ...

14.) Egy tízes skálán mennyire érzed magad boldognak jelen pillanatban?

Boldogtalan 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Boldog

15.) Nemed:

- Nő
- Férfi

16.) Életkorod:

- 20 alatt
- 20-30
- 30-40
- 40-50
- 50 fölött

EREDMÉNYEK

1. Kérdés: Belőled milyen reakciókat váltanak ki a következő fogalmak: Ezotéria, Spiritualitás, Tudatosság, Megvilágosodás, Feng Shui, Reiki, Agykontroll, Energiagyógyászat, Lélekgyógyászat, Kineziológia, Jóga, Meditáció, Zen, Taoizmus, Ajurvéda, Transzcendencia, Intuíció, Karma, Univerzum törvényei (Vonzás törvénye)?

Ismerősen cseng	18	13%
Érdekel, nyitott vagyok a témával kapcsolatban	37	28%
Személyes tapasztalathoz tudom kötni	32	24%
Érdektelenség / Semlegesség	10	7%
Szkeptikusok közé sorolom magam	13	10%
Kifejezetten ellene vagyok, tudománytalannak, irreálisnak tartom	10	7%
Nem hiszek bennük	12	9%
Nem ismerem ezeket a fogalmakat	0	0%
Egyéb	2	1%

1. Kérdés: Olvastál-e már ezoterikus témájú könyvet? Ha igen, mit?

- Rhonda Byrne: A Titok (5)
- Hamvas Béla: Scientia Sacra (4)
- Dan Millman: A békés harcos útja (2)
- Esther Hicks-Jerry Hicks: A vonzás törvénye
- Richard Bach: Jonathan a sirály
- László András: Solum ipsum,
- Julius Evola: A felébredés doktrínája
- Hamvas Béla: Láthatatlan történet
- Eckhart Tolle: A most hatalma
- Eckhart Tolle: Új föld
- Dan Millman: A lélek törvényei
- Dan Millman: Szókratész utazási
- Dan Millman: A békés harcos szent utazása
- Osho: Politika, hatalom, változás
- Csattos Ilona: Vedd észre
- Swamiji: Jóga a mindennapi életben rendszer; ZEN
- Richard Webster: Az auralátás gyakorlata
- Márai Sándor: A füves könyv
- Weöres Sándor: A teljesség felé
- Barbara Ann: Gyógyító kezek
- José Silva: Agykontroll
- Müller Péter minden könyve
- Szepes Mária: A vörös oroszlán
- Mindennapi élet mágája

- Osho (2)
- Késmárki László
- Szöggjal Rimpocse
- Tarot témájában
- Dvaipayana Vyasa: Vedanta-sutra
- Brain Haughton: Paranormális erők kézikönyve
- Feldmár
- Szendi Gábor
- James Redfield: A mennyei próféciák /többek között/ édesvíz kiadó számtalan könyve
- Louise L. Hay: Éld az életed!
- Coelho
- A.J.Christian
- Müller P. (3)
- Popper Péter
- James Redfield: Mennyei Prófécia
- Cey-Bert
- Róbert Gyula: A sólyom embere útjai
- Scott Cunningham: Wicca
- Chi Kung és kínai gyógyászat, etc
- nem olvastam (5)
- nem, csak cikkeket

2. Kérdés: Részt vettél-e már bármilyen ezoterikus témájú kurzuson, előadáson, tanfolyamon, ha igen, min?

- Nem (3)
- Agykontroll - Mesterkurzus előadások
- Agykontroll (4)
- Reiki (4)
- Asztrológia
- Szellemgyógyászat (2)
- Pránanadi (2)
- Horváth Róbert, László András, Baranyi Tibor Imre előadásokon
- Vallások egymásról - Beszélgetés a vallásközi párbeszédéről a Nap-kör különböző vallásokat képviselő tagjaival (Veszprém, 2012. feb. 23.);
- Aikido
- Bonsai szeminárium
- Metafizika
- Reinkarnációs uztasztatás
- Kineziológia
- Jóga (2)
- Családállítás
- Csattos Ilona: Csendo
- Dr. Menis Yousry: Esszencia szeminárium
- Természetes gyógymódok egyetemi kurzuson

3. Kérdés: Hogy értékeled ezt utólag?

Sorsfordítónak éreztem / maximálisan beépítettem az életembe az ott tanultakat, hallottakat	11	17%
Azóta már több tanfolyamon is részt vettem és azóta is járok ilyenekre	8	13%
Sok mindennel kapcsolatban felnyitotta a szemem	16	25%
Érdekesnek tartottam, tanultam új dolgokat	16	25%
Semmilyen hatással nem volt rám	3	5%
Nem értettem egyet a hallottakkal	0	0%
Kifejezetten megbántam, idő- és pénzpocsékolásnak tartom	2	3%
Negatív élményként éltem meg	3	5%
Egyéb	5	8%

4. Kérdés: Van-e a környezetekben témában jártas, spirituális beállítottságú ismerősöd? Ki az, és milyen kapcsolatban vagy vele/ milyen a viszonyotok?

- Nem, nincs (4)
- Szerencsére nincs (2)
- Igen (3)
- Anya, nagybácsi, rengeteg barát; pozitív vélemény!
- Igen, általa kezdtem érdeklődni a téma iránt.
- Van, megrögzötten imádja...
- Kollégám
- Kolléganőm, barátaim, masszöröm. Nagyon jó véleménnyel vagyok róluk.
- Két barátnőm. A spirituális beállítottságuk nem változtat számottevően a róluk alkotott véleményemen.
- Kollégáim hasonló beállítottságúak, és sok barátot találtam Menis szemináriumán akik hasonló értékrenddel élnek mint én. Nagyon jó pozitív energetikájú emberekkel találkozni, beszélgetni, barátkozni.
- Édesanyám
- Igen van, szeretek beszélgetni velük ebben a témakörben
- Barát, pozitív
- Anyukám, sógornőm, több barátnőm! Pozitív véleménnyel vagyok róluk.
- Igen, több közeli ismerős, nagyon pozitív beállítottságúak
- Baráti köröm spirituális beállítottságú emberekből áll. Szeretettel, jó szándékú, vidám , tudatos emberek.
- Igen, van. Naiv, szűk látókörű hölgy. Ezt leszámítva semmi bajom nincs vele.
- Szinte minden közeli barátom hozzám hasonló gondolkodású.
- Kedvelem, hasonlóan gondolkodik mint én
- Igen, sok, más minőségben élik az életet, mint az átlagember, tudják, hogy ők felelősek azért, amit velük történik
- Barát, kiegyensúlyozottság
- Testverem reikivel es energiagyógyászattal foglalkozik,nem nagyon győzött meg

- Igen elég sok teljesen más beállítottságú emberek
- Jó ismerősöm és becsülöm a munkáját
- Igen van, több is, jó véleményvel vagyok róluk, tanulok tőlük és megerősítenek a hitemben.
- Van több is, aki nem viszi túlzásba az teljesen pozitív
- Barátaim
- Igen, mentális biztonságot ad
- Van pár, szerencsére nincs térítő szándékuk
- Többen is vannak a közeli ismeretségi körömben, kicsit másképp látják a dolgokat mint az átlag és ez tetszik. Sokszor inspirálnak.
- Nagyon jó barátom
- Igen, keresztfiam, kicsit irigylem.
- Többen is vannak. Véleményem szerint, mindent csak mértékkel.
- Több rokonom is van, nem zavar néha meghallatom a véleményüket a spirituális egó sok mindenre képes
- Anyukám. Ő imádja, de ráerőlteti másra is.
- Igen, jó véleményem van róla, édesanyám az
- Van, ő már túlságosan is, de nem ítélem ezért
- Jó barátom, meghallgatom amit mond ezekről, de én nagyon nem hiszek bennük.
- Kedvelem az illetőt, közeli ismerős
- Több oldalról ismerek ilyen embereket, és semmiképpen sincs negatív benyomásom.
- Igen, idősebb, hisz valamennyi felsorolt témában
- Igen, közeli ismerős, tisztetem, több barát és családtag, örülök a nyitottságuknak
- Több is van. Olyanok is akadnak, akik nem veszik elég mélyen, csak "hobbi"-nak gondolják, ez szerintem nem jó.

5. Kérdés: Amennyiben ellenérzésed van a témával kapcsolatban, az mire vezethető vissza?

Összeegyeztethetetlennek tartom a vallásossággal	5	6%
Összeegyeztethetetlennek tartom a tudománnyal	8	9%
Nincsenek kellő és elég alapos ismereteim ebben a témakörben	4	5%
Nem hiszek ezekben a dolgokban	14	16%
Ütközik az értékrendemmel és az elveimmel	6	7%
Banálisnak / irreálisnak tartom	8	9%
Önbecsapásnak / illúzióknak / mondvacsínáltnak vélem	16	18%
Nem tartom elég hitelesnek ezen tudományág képviselőit (megvilágosodottak, jógik, mesterek, beavatottak, sámánok, látók, stb.)	12	14%
Negatív élményem van a témával kapcsolatban	5	6%
Egyéb	9	10%

6. Kérdés: Ha ezoterikus, spirituális beállítottságúnak tartod magad, mennyire fontos részét képezi ez az életednek?

Megvilágosodottnak tartom magam / úgy érzem a megvilágosodás útján járok / életcélom a megvilágosodás	7	8%
Eszerint élek, gondolataimat / tetteimet teljes mértékben áthatja	13	14%
Próbálom az életemet ennek teljesen alárendelni és beépíteni a mindennapjaimba	13	14%
Többé-kevésbé elismerem, hogy a boldogság kulcsa ezen ismeretek beépítése lenne az életembe	16	17%
Kezdem érteni a lényegét / átlátom, de gyakorlatban még nem tudom alkalmazni	8	9%
Nyitott vagyok a témával kapcsolatban, de még kevés ismerettel rendelkezem a megértéséhez / gyakorlásához	18	19%
Nem tartom magam spirituális beállítottságúnak	15	16%
Egyéb	3	3%

7. Kérdés: Vallásos vagy?

- Igen, de nem tartozom felekezethez.
- Katolikus (3)
- Nem (6)
- Katolikus Keresztény (2)
- Görög katolikus
- Igen, Ős Magyar matriarchális "Az EGYSEG"
- Igen, protestánsnak tartom magam, felekezethez nem tartozom.
- Igen
- Baptista
- Saját vallás
- Református (4)
- Római Katolikus (7)
- Hívőnek tartom magam, de nem tartozom felekezethez, a "Unitarian Universalism" szimpatikus.
- Keresztény
- Nem, csak meg vagyok keresztelve (katolikus)
- Igen, hiszek a saját vallásos szemléleteimben
- Nem nagyon, de evangélikus

8. Kérdés: Ha igen, mennyire játszik fontos szerepet életedben a vallás?

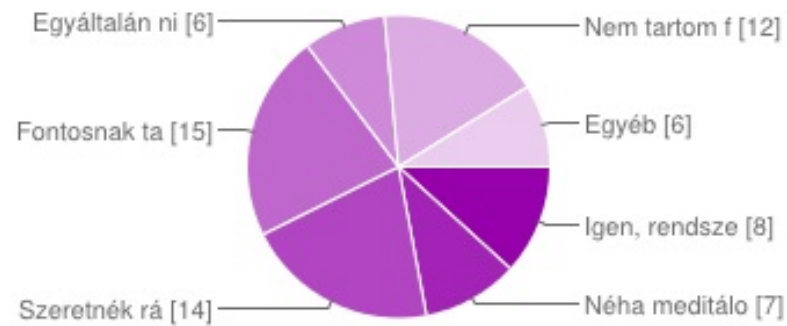
Aktívan gyakorolom	2	5%
Fontos	14	37%
Nem annyira meghatározó	4	11%
Vallásos vagyok, de nem gyakorlom	13	34%

Egyéb

5 13%

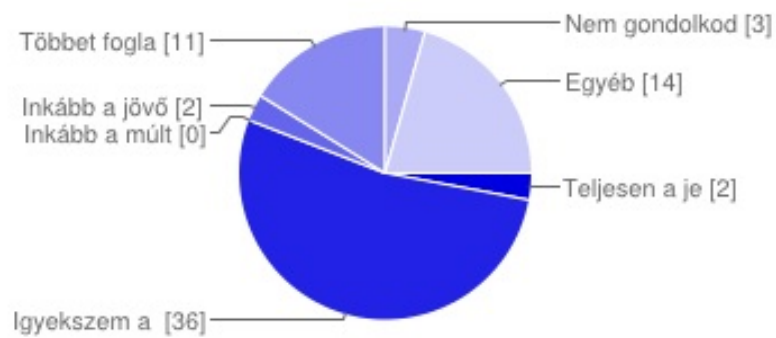
9. Kérdés:

Szoktál-e meditálni vagy relaxálni?

10. Kérdés:

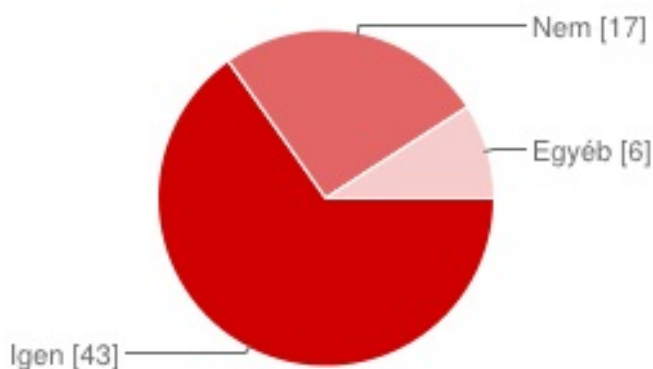
Mennyire élsz a jelenben?

11. Kérdés: Mitől teszed függővé a boldogságodat?

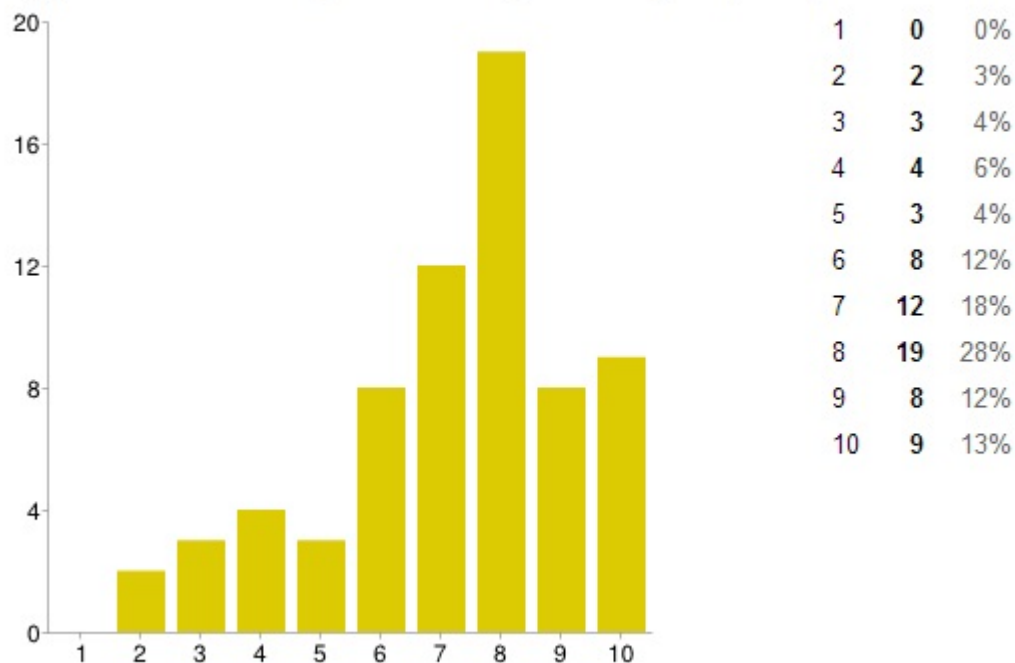
Tárgyaktól, kapcsolatoktól, külsőségektől, anyagiaktól, stb.	13	16%
Mindig a külső körülményektől, környezetemtől várom a boldogságot	8	10%
Általában másoktól várom el, hogy boldoggá tegyenek	6	7%
Boldogságomat nem a külső tényezőktől teszem függővé, hanem tudatában vagyok annak, hogy saját boldogságomért csakis én tartozom kizárólagos felelősséggel	51	63%
Egyéb	3	4%

12. Kérdés: Hiszed-e, hogy ezen szemléletmódok elterjedésével sorsfordító változások mehetnek végbe a világban?

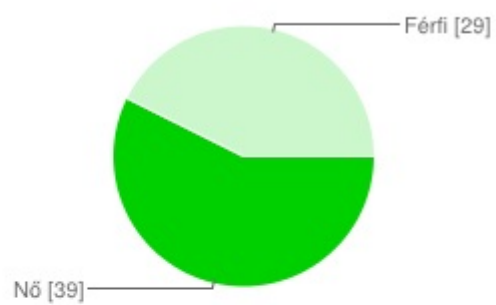

13. Kérdés:

Egy tizes skálán mennyire érzed magad boldognak jelen pillanatban?

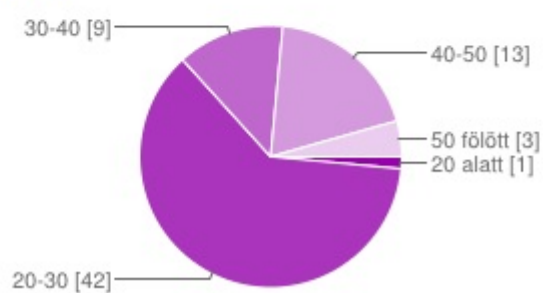

Nem

Nő	39	57%
Férfi	29	43%

Életkor

20 alatt	1	1%
20-30	42	62%
30-40	9	13%
40-50	13	19%
50 fölött	3	4%

Napi válaszok száma

